

מעמקים

מעובד מתוך שיעורי הרב יצחק שפירא

ראש ישיבת 'עוד יוסף חי'

בס"ד | פרשת קרח | תשפ"ה | גיליון 53

האם טוב לפטפט על

התחכומים של

המבצע באיראן?

שו"ת בעבודת ה'

עמוד 38

מי גרם לכל החסדים

במלחמה?

היחס הנכון למלחמה

באיראן

עמוד 12

למה צריך משה

רבינו?

מה 'שבר' את משה

רבינו?

עמוד 8

עלון מעמקים משתדרג!! בואו להשפיע!!

כתבו לנו:

מאיזה מדור אתה הכי נהנה?

במה עלון מעמקים מוסיף לך?

איזה דברים לדעתך צריך לשפר?

שלחו לנו למייל shiurimshapira@gmail.com

או התקשרו לטלפון 0537246111

בין העונות יוגרל חוברת/ספר של הרב יצחק שמירא - 5 זוכים!

הקדמת המערכת

שבת שלום לקוראי מעמקים היקרים! לפניכם עלון חדש מלא בתוכן חסידי – מאמרי 'השכלה' ו'עבודה', והתבוננויות מרתקות.

אנו פותחים במאמר קצר על הפרשה, מהי מחלוקת לשם שמים ומהי מחלוקת שלא לשם שמים.

לאחר מכן נעבור למאמר נוסף על הפרשה, מה 'שבר' את משה רבינו? על תהליך הכישלון של עם ישראל שהוביל למחלוקת קרח.

כעת אנו עוברים לשיעור המרכזי, היחס הנכון למלחמה באיראן. שיעור רחב ויסודי על התהליך המופלא שעם ישראל עובר בתקופה מורכבת זו.

ולבסוף, שו"ת יסודי בעבודת ה', עוד נקודות מבט על המלחמה באיראן.

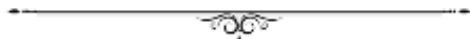
שבת שלום ומבורך, המערכת

לשאלות, הערות, ולקבלת העלון

shiurimshapira@gmail.com

או בטלפון 0537246111 – יוסף חיים

לשמיעת השיעורים בקול הלשון 0733718149

לשם שמים

הטענה של משה רבינו היא שהוא עושה מה שה' רוצה, אבל קרח לא מתייחס לטענה הזו. לכן קרח הוא הדוגמה למחלוקת אסורה, שהיא מחלוקת שלא לשם שמים

חכמינו אומרים "כל המחזיק במחלוקת עובר בעשה, שנאמר ולא יהיה כקרח וכעדתו". היה אפשר לחשוב שחכמינו מתכוונים לומר שאף פעם לא טוב להחזיק במחלוקת ולריב, ולא משנה אם אתה צודק או לא צודק, אלא שמחלוקת קרח וכל עדתו, לא נראית דוגמה טובה לכך.

ראשית, אי אפשר ללמוד מהסיפור של קרח שכל שני אנשים שרבים הם לא בסדר, שכן קרח הוא וודאי הטועה ומשה רבינו הוא וודאי הצודק, ובשני אנשים הרבה פעמים אי אפשר לדעת מי צודק ומי לא.

שנית, וודאי שאי אפשר ללמוד מהסיפור הזה שמי שחושב שהוא צודק עליו לא להחזיק במחלוקת, שכן משה רבינו, שהוא הצודק בסיפור הזה, לא רק שעמד על דעתו בתקיפות, אלא גם קבר את אויביו מתחת לאדמה. האם ניתן ללמוד מהסיפור של קרח ועדתו שמותר למי שחושב שהוא צודק לקבור את יריביו מתחת לאדמה?!

מה נקרא 'להחזיק במחלוקת'?

על מנת להבין את דברי חכמינו ביחס למחלוקת, עלינו ללמוד את דבריהם על קרח גם במסכת אבות. חכמינו אומרים במסכת אבות "כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים, ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים. איזוהי מחלוקת שהיא לשם שמים, זו מחלוקת הלל ושמאי, שאינה לשם שמים, זו מחלוקת קרח וכל עדתו". אם כן, חכמינו לא אומרים שצריך להתרחק מכל מחלוקת. אדרבה, אם זו מחלוקת לשם שמים חכמינו אפילו קצת משבחים אותה, ואומרים שסופה

להתקיים. רק מחלוקת שהיא לא לשם שמים היא לא טובה. כלומר הבעיה בקרח לא היתה שהוא רב והתווכח, אלא שהוא לא עשה את מעשיו לשם שמים, וזה נקרא 'להחזיק במחלוקת'.

הטענה העיקרית של משה רבינו לאורך הפרשה היא שה' בחר בו, והדברים שהוא אומר ועושה הם לא המצאה שלו. מעניין אותו מה ה' רוצה ובוחר, ואם ה' יבחר משהו אחר - הוא עדיין ירצה את מה שה' בחר. כך הוא אומר "בוקר וידע ה' את הקדוש והקריב אליו, ואת אשר יבחר בו יקריב אליו", וכן "והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש", ולבסוף "בזאת תדעון כי ה' שלחני לעשות את כל המעשים האלה, כי לא מלבי".

קרח לא מתמודד עם הטענה הזו של משה רבינו. הוא לא אומר "גם בי בחר ה'", ולא אומר למשה רבינו "ה' לא בחר בך, אלא במישהו אחר". קרח ממשיך לטעון את הטענות ההגיוניות שלו, גם לאחר שמשה רבינו אומר שהוא לא המציא את זה. לפי טענתו של קרח, אם כל העדה כולם קדושים, זה לא הגיוני שאחד יתנשא עליהם, וזה לא הגיוני שמשה רבינו הוא המלך, המשפחה הקרובה שלו המנהיגים, הצאצאים של אח שלו הכהנים, השבט שלו משרתי ה', ואפילו בונה המשכן, שהוא משבט יהודה, הוא נכד של אחותו.

מכך שקרח לא מתמודד עם הטענה של משה שה' בחר בו, נשמע שהוא לא מאמין שה' בוחר במישהו כלל. אם ה' לא בוחר באף אחד, עלינו לעשות מה שהגיוני בעינינו, ואיך שמשה רבינו מחלק את התפקידים זה לא הגיוני.

אם שני אנשים רבים - שיעשו זאת לשם שמים

אם כן, במחלוקת קרח ועדתו משה רבינו מדבר בשם ה', וקרח מדבר בשם ההיגיון האנושי. כאשר אדם תופס צד במחלוקת בלי לחשוב שזה מה שה' רוצה - זה נקרא להחזיק במחלוקת. על אדם כזה אמרו חכמינו "כל המחזיק במחלוקת עובר בעשה, שנאמר ולא יהיה כקרח".

כאשר שני צדדים רבים, וכל אחד אומר וחושב שהוא עושה את מעשיו לשם שמים - יכול להיות שהוא טועה, אבל זה לא נקרא 'להחזיק במחלוקת'. ככל שהאדם יותר רוצה שיהיה את רצון ה', וחושב שאם יתברר לו שמה שהוא עושה זה לא רצון

ה' אז הוא לא רוצה בכך - הוא פחות מחזיק במחלוקת ויותר מחזיק בקדוש ברוך הוא, ויותר רוצה שגם השני יחזיק בקדוש ברוך הוא. ממילא הוא פחות מחפש את המחלוקת לשם מחלוקת ולשם כבוד עצמי, אדרבה, הוא היה רוצה שהצד שלו והצד השני לא יריבו, אלא יתאחדו סביב רצון ה'.

כך משה רבינו, אף על פי שהוא ידע שהוא צודק, מחל על כבודו והלך לאהליהם של דתן ואבירם (ראה רש"י על המקום), שכן הוא רצה לגרום להם שגם הם ירצו את מה שה' רוצה.

השרופים והבלועים

מחנה 'קרח וכל עדתו' התחלק לשני חלקים עיקריים: השרופים והבלועים. ליד אוהל מועד עמדו מאתים חמישים ראשי סנהדראות שהקטירו קטורת לבדוק אם ה' יבחר בהם, והם נשרפו לפני ה'. ומתחת למשכנם של קרח, דתן ואבירם, פתחה הארץ את פיה ובלעה אותם ואת כל אשר להם.

יש הבדל בדרך שבה כל חלק במחלוקת מת: את מאתים וחמישים ראשי הסנהדרין משה רבינו הצליח לשכנע שצריך לעשות את רצון ה'. "בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו". משה רבינו אמר להם לבדוק את מי ה' בוחר, והם אכן הלכו לבדוק במי ה' בוחר.

לכן מאתים וחמישים ראשי הסנהדרין מתו בשריפה. ראשי הסנהדרין הסכימו שאם ה' לא רוצה את מה שהם רוצים גם הם לא רוצים בו, וזה מה שהתרחש בשריפה. התברר שה' לא רוצה את מה שהם רצו, ולכן הם עזבו את עצמם והלכו לה'.

לעומת זאת, מחנה ה'בלועים' לא הראה בעצמו שהוא השתכנע שצריך לעשות את רצון ה'. אדרבה, "ודתן ואבירם יצאו ניצבים", כלומר מתריסים כלפי ה' (רש"י). כלומר אף על פי שמשה רבינו ניסה לשכנע אותם שעל כולם לעשות את רצון ה', הם נשארו בדעתם שעליהם לעשות רק מה שנראה להם הגיוני. לכן הם לא עלו לשמים כמו השרופים, אלא להיפך, ירדו לתוך האדמה.

מהמחנות של ה'שרופים' עשו ציפוי למזבח, כלומר צריך ללמוד מהם לעבודת ה', לעומת זאת הדבר היחיד שניתן ללמוד הבלועים הוא שצריך להתרחק מהם, כפי שאומר משה רבינו "העלו מסביב קרח דתן ואבירם".

אם כן, עלינו ללמוד לעבודת ה' משני החלקים של מחלוקתו של קרח: מה'שרופים' עלינו ללמוד שאנחנו מחפשים לעשות את רצון ה', גם אם יתברר שזה לא הרצון שלנו. מה'בלועים' עלינו ללמוד שאנחנו מחפשים לקבור עמוק בתוך האדמה את החלק בתוכינו בו יקר לנו יותר הרצון שלנו והכבוד שלנו מאשר הרצון והכבוד של ה'. לחשוב שאם היה בנו רק את החלק הזה, היינו מחפשים איפה לקבור את עצמנו, כפי שאומרים היום. ככל שיותר נחפש לקבור באדמה את החלק הזה, כך יותר נחפש להיות שרופים על ה'".

מהשרופים והבלועים אנחנו לומדים איך להתייחס לרצון הלא מתוקן שלנו, אבל עיקר עבודת ה' היא לחפש את הרצון של ה', כלומר להיות מאנשיו של משה רבינו ולא מאנשיו של קרח וכל עדתו. זה מה שחיפשו בית הלל ובית שמאי, כאשר כל אחד עסוק בשאלה מה ההלכה, מה ה' רוצה, וזוהי מחלוקת לשם שמים שסופה להתקיים.

מה שבר את משה רבינו?

ארבע הטעויות שאסור לך ליפול בהם בקשר שלך עם ה'

ויפל על פניו

כאשר קרח ועדתו נקהלים על משה ואהרן, וטוענים כלפיהם את טענותיהם, משה רבינו מגיב בצורה חריגה. בשונה מהמשברים הקודמים ומאתגרי העבר עימם התמודד משה רבינו בגבורה, פה נראה שמשה רבינו כבר 'נשבר'. כך מתארת זאת התורה: "וישמע משה ויפל על פניו".

רש"י מתייחס לכך, ומסביר מה כל כך מפיל את משה רבינו בשעה הזו:

"ויפל על פניו" – מפני המחלוקת. שכבר זה בידם סרחון רביעי, חטאו בעגל – ויחל משה, במתאוננים – ויתפלל משה, במרגלים – ויאמר משה אל ה' ושמעו מצרים. במחלוקתו של קרח נתרשלו ידיו.

רש"י מתאר פה ארבעה חטאים ('סירחונות', כלשונו) שכשלו בהם עם ישראל, אחד אחרי השני. כל חטא נובע מטעות אחרת בתפיסה על הקשר שבינינו לבין הקב"ה, כאשר כל טעות מובילה באופן טבעי לטעות הבאה אחריה.

נתבונן מעט בתהליך של ארבעת הכישלונות הללו, וננסה לחשוף מהי הטעות העומדת בשורש כל חטא, כדי שנוכל לדעת מהי הדרך למערכת יחסים מתוקנת בינינו לקב"ה.

כישלון ראשון – חטא העגל

עם ישראל עשה את עגל הזהב, לאחר שמשה רבינו נעלם לו ("כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו"). תפקידו של משה רבינו הוא להביא לעם ישראל את הנוכחות של ה', וברגע שהוא איננו - עם ישראל מאבד

את התחושה שה' נוכח, והקב"ה נהיה מופשט מידי, לא מספיק מוחשי. התחושה של עם ישראל באותה שעה הייתה שאי אפשר לבסס קשר עם משהו כל כך מופשט. הם פשוט הגיעו למסקנה שחייבים ליצור משהו שיהיה אפשר למשש אותו ולחוש אותו. ובעקבות התחושה הזו הזו, "ויצא העגל הזה".

התוצאה של החטא היא שהקב"ה כועס על עם ישראל ומסתיר פניו מהם. בהסתרת הפנים של ה' אנו מגלים שיש כעס וחרון אף, אך גם י"ג מידות הרחמים גנוזות בהם. הרחמים הגנוזים בפנימיות מלמדים אותנו שהסתרת הפנים של הקב"ה היא בעצם ביטוי של נוכחות מוחשית של הקב"ה. כאשר מרגישים שהקב"ה מופשט ומרוחק, רק הכעס הקשוח והקשיח שלו כביכול, מסוגל כעת לחדור לליבו של עם ישראל. אך עניינו של הכעס בפנימיות הוא רחמים על עם ישראל, כדי שיצליחו לחוש על אף מדרגתם הנמוכה בנוכחותו של הקב"ה.

כישלון שני – המתאוננים

כאשר היחס של ה' אלינו הוא רק מתוך רחמים, מתפתחת בתוכנו חזק התחושה כמה אנו נזקקים. מכיון שאנו מרגישים חזק את הנזקקות שלנו, התוצאה היא שהעיסוק שלנו הוא בעיקר בעצמנו ובכך שאנו זקוקים שה' יפתור לנו את הבעיות. כאשר אנו מסוגלים לחוות את נוכחותו של ה' רק על ידי שהוא מרחם עלינו ומתייחס למציאות הנמוכה שלנו, ממילא אנו מידרדרים לחטא המתאוננים.

בחטא המתאוננים אנו לא מסוגלים להתרכז בנוכחות של הקב"ה מצד עצמה. מרוב שאנו מרוכזים בעצמנו, אנו יכולים לחשוב רק כיצד הקב"ה פותר את הבעיות והמצוקות שלנו. מערכת יחסים כזו נמצאת בבעיה קשה, כאשר אנו לא מסוגלים להפנות את מבטנו לנוכחותו הגדולה והמחייה של הקב"ה, ואנו נתונים בצורך אובססיבי להתעסק בקטנות של עצמנו.

כמענה לחטא המתאוננים, משה רבינו מאציל מרוחו לשבעים זקנים שינהיגו יחד איתו את העם. כעת נוכחותו של הקב"ה איננה מרוכזת באישיותו הגדולה של משה רבינו, מתוך ציפייה שהעם יתרומם אליה; אלא היא מתפזרת בין שבעים זקני ישראל, ויורדת לתוך הקטנות של העם.

כישלון שלישי – חטא המרגלים

הקטנות שעם ישראל מתבוסס בתוכה מובילה אותו לכישלון נוסף: חטא המרגלים. הקב"ה מצפה מעם ישראל שיתלהב מארץ ישראל, שיתאווה אליה ויתמלא ברצון חזק ותקיף לכבוש אותה. זהו תוכן ציווי של הקב"ה למרגלים 'לתור' את הארץ, 'לתור' מלשון "ולא תתורו אחרי לבבכם", מלשון תשוקה וכיסופים. הקב"ה רוצה שנשתוקק לארץ ישראל, ובכח התשוקה הזו גם נצליח לכבוש אותה. אבל עם ישראל לא מרגיש שהקב"ה שוכן בתוכו כך שהוא יכול לנצח איתו את המציאות. עם ישראל חש קטן, ואין בכוחו לכבוש את הארץ בכח הנוכחות של ה' שבתוכו.

כתוצאה מכך, עם ישראל נשאר במדבר ארבעים שנה. בתקופה הארוכה הזו, בה הוא מרגיש תלוש ומנותק ממימוש, הוא מפתח בתוכו את הגעגועים לארץ ישראל, והתשוקה והצימאון להתממש בארץ ישראל הולכים ומתגברים בתוכו. כעת, כאשר הנוכחות של ה' לא מאירה, כל אחד מעם ישראל מרגיש שהוא צריך להתמלא מהנוכחות האלקית שבתוכו בכח ועוצמה כדי שתהיה לו היכולת להתגבר על המציאות ולנצח אותה.

כישלון רביעי – מחלוקת קרח

כאשר עם ישראל מגלה שהיכולת שלו להתמלא בעוצמה היא דרך המפגש עם הנוכחות של ה' שבתוכו, הוא מגיע לטעות נוספת. כעת עם ישראל מגיע למסקנה, שאם העיקר היא הנוכחות של ה' שבתוך כל אחד, ממילא כל אחד יכול לדבר בשם ה'. הנוכחות של ה' לא גלויה מצד עצמה, ואם כן הדבר היחיד שנותר הוא הנוכחות שכל אחד מרגיש את ה' בתוכו. כעת אין מקום למנהיג אחד שירכז את כולם סביבו אלא צריך שכל אחד יבטא את הנוכחות של הקב"ה שבתוכו.

עם התפיסה הזו מתווכח משה רבינו בפרשה. משה רבינו מסביר לקרח, שעלינו לשים לב למקור של הנוכחות של ה' שבתוכנו. בסופו של דבר, מסביר משה רבינו, הנוכחות של ה' שאנו מרגישים בקרבינו נובעת מכך שיש את הקב"ה שנמצא מעלינו, ואליזו אנו צריכים להיות מכוונים. על מנת שהנוכחות האלוקית שבתוכנו

תהיה אמיתית ולא מנותקת, עלינו להתאחד סביב דמות שמייצגת עבורנו את הנוכחות של ה' שעומדת מעלינו.

שנזכה לחוש באמת את הנוכחות של ה'...

היחס הנכון למלחמה באיראן

השיעור השבועי ביום ראשון שעבר (יט בסיוון), הוקדש להתייחסות למלחמה באיראן (בעקבות מכתב שמור הרב יצחק גינזבורג שליט"א פרסם ביום שישי הקודם לו). בשיעור זה הרב מעמיק במשמעות של המלחמה הזאת הן מבחינה גשמית והן מבחינה רוחנית, ובשאלה המורכבת כיצד והאם נכון להודות ולהלל על ההצלחות במלחמה הזאת. לאחר אריכות גדולה של הקדמות הרב לימד את המכתב של הרב יצחק. שיעור זה מצטרף לסדרה גדולה של שיעורים על המלחמה, שניתנו מאז שמחת תורה תשפ"ד, שניתן להאזין אליהם בקול הלשון.

פתיחה

היום אנו נמצאים בתקופה מתוחה קצת, אז נדבר על זה.

מצד אחד יש סכנה, מצד שני הסכנה קטנה יחסית למה שהיה קודם, אפשר לראות את כל הניסים הגדולים שיש כאן (וכמו שנרחיב עוד רגע). אז השאלה היא איך להתייחס – השאלה היא גם מצד המורכבות שאמרנו שמצד אחד יש סכנה ומצד שני צריך להודות; וגם באופן כללי יש שאלה איך מודים על כל השנים האחרונות שעם ישראל שב לארץ, ההודאה על הניסים שיש פה היא מורכבת. וכפי שניתן לראות בהתייחסויות של הציבורים השונים (בהמשך נסביר גם קצת יותר מזה למה זה מורכב).

הסכנה הגדולה ממנה נעלנו

אז קודם כל נגיד מה הסכנה הגדולה שממנה ניצלנו, נגיד בקצרה למרות שיש הרבה מה להאריך:

סיפרתי כמה פעמים שבחודש אב תשפ"ג, לפני התחלת המלחמה, לפני שמחת תורה תשפ"ד, ישבנו כמה חבר'ה שהיו עסוקים במשך הרבה שנים בכל מיני

עניינים ציבוריים. חשבנו על המצב. אנחנו היינו מודאגים מאוד מאוד, לא כמו שרוב האנשים היו באותו זמן. ישבנו באריכות ודיברנו מה הולך להיות המצב, ומה אפשר לעשות כשכולם פשוט בהכחשה כזו נוראית. ואני זוכר שמישהו שם אמר שאם אנחנו גומרים את הסיבוב הבא ב40,000 הרוגים אנו יכולים לעשות הודאה והלל. אמרו לו שם שפחות מ250,000 הרוגים אין על מה לדבר. לא יאומן.

היום שאנשים מסוגלים להסתכל קצת יותר בעיניים פכוחות על מה הייתה המציאות שהיינו בה, הם מבינים את המשמעות של מה שבעצם היה. האיומים היו מטורפים, וכולם ישנים שנת דב באמצע החורף. ואפילו להגיד שצריך להילחם, אפילו לכתוב בתור ספר הלכתי – אתה חוטף כזו בומבה, מהציבור שהכי זקוק לעניינים הללו. פשוט לא מוכנים לשמוע שום דבר.

אז כמובן שהניסים הם מאוד גדולים. מבחינת האיום שהיה, אם הם לא היו עושים את הסיפור של שמחת תורה בצורה כזו שאחד עושה וכולם לא מגבים אותו אלא כמו שתכננו מראש שכולם יעשו ביחד אז המשמעות של זה היא שאלפי אלפי אם לא עשרות אלפי טילים שנוחתים בבום על המדינה, זה קשה לתאר מה זה אומר (ראינו אתמול מה טיל שפוגע מסוגל לעשות). בפרט שערביי ישראל וערביי יו"ש היו נכנסים לעסק. גם מצרים (מה קורה במצרים? היום זה החלק שעוד לא רואים, יש להם צבא אדיר שכולו מכוון נגד ישראל). לא נדבר על מה שקורה בירדן. דברים שאפילו אחרי כל מה שכבר גלוי היום רב הנסתר על הנגלה. האיומים הללו פחות משמעותיים היום מאשר אז, אבל לצורך החשבון הם חסרים לנו על מנת להבין את תמונת ההצלה, כדי להבין מה הנס הגדול הזה.¹

כל זה היה כדי לפתוח את הנושא הזה, את המורכבות שלו.

הלל על גילוי האלוקות

בין דיבור לשירה

עכשיו כדי להיכנס לנושא נתחיל ממאמר מפורסם של חז"ל שבנס עם סנחריב חזקיה לא אמר שירה ולכן לא נעשה משיח. אז צריך להבין מה זה להגיד

¹ עוד על גודל הנס שקרה פה, ראו סביב הערה 11.

שירה. שמה זה היה הרבה יותר חד משמעי, נס מהשמים, אבל עדיין אפשר ללמוד מזה שכשיש ניסים אומרים שירה. אז מה זה אומר להגיד שירה, וממילא להבין יותר טוב מה אנו צריכים לעשות היום.

כתוב שחזקיה היה צריך להגיד שירה, השירה הכי מפורסמת שאנו מכירים היא שירת הים. אז צריך להבין מה היה בשירת הים, מה זה אומר שאומרים שירה.

יש ביאור יפה בשפת אמת שהכוונה בשירת הים היא לשים לב שהעולם הוא לא רק דיבור של ה' אלא הוא גם שירה. עד אז היה העולם רק דיבור, ומאז התחיל להיות שירה. כך יש מהשפת אמת.

מה הכוונה שהעולם הוא רק דיבור של ה'?? זה 'בלי ניגון', בשירה רואים שהנפש מנסה לבטא את עצמה, ובדיבור אתה יכול לעסוק בעיקר עם התוכן. בשירה אתה מרגיש שיש חללים באמצע בין חלקי משפטים, (ככה זה בכתובה של השירה, וככה זה גם בשירה עצמה). כאשר אני שר נהיה ריק קצת ופתאום אין מילים, כשאני מנגן יש זמן שיש מילים ויש זמן שאין מילים. הזמן שאין מילים זה בא להגיד שאני לא רוצה רק את התוכן, אני מנסה שיהיה ברור שאני לא רק מעביר מסר אלא אני גם רוצה להביע את עצמי.

יוצא שכאשר הקב"ה מנהיג את העולם באופן שיש בו רק דיבור אז העולם הוא איזה תוכן, כמו מידע שעובר מאחד לאחד על ידי דיבור. אבל כאשר אומרים שירה אז הנפש כביכול עוברת. בשירת הים התגלה שהקב"ה מבטא את עצמו בתוך המציאות, ה' ניכר בתוך המציאות. זה לא רק המציאות בפני עצמה – זה נקרא שיש שירה.

מה הכוונה שמשה ובני ישראל אומרים שירה? הכוונה שהם רואים את כל מה שמתחולל במציאות כאילו ה' מביע את עצמו. זה בא לידי ביטוי בקריעת ים סוף. שכל התזמון של כל הדברים, הכל בשביל שאנשים יראו את ההשגחה שלו איך שהוא משגיח על עם ישראל ושבועצם הכל נועד בשביל להביע את עצמו. מה מיוחד

² בהבא לקמן ראה בהרחבה במאמר "המשמעות הפנימית של בקיעת הים", נדפס במעמקים לשביעי של פסח (גליון 43).

בקריעת ים סוף? שהקב"ה סובב את הכל בשביל שיהיה את הנס הזה. הוא אפילו לא היה מוכרח כל כך. כתוב "ויסב אלקים", הוא שם להם את זה בצורה כזו שהם יצטרכו לנס כדי ש"ואכבדה בפרעה ובכל חילו" כלומר עכשיו אני מסובב את הכל רק בשביל זה.

על יציאת מצרים אפשר להסתכל כאילו יש צורך וה' פתר את הבעיה. קריעת ים סוף זה משהו אחר קצת, זה לייצר את הבעיה כדי לשים לב שהקב"ה נמצא פה. בעצם להגיד שירה זה קצת להגיד שה' עושה את הכל כדי להיות נוכח. שזה המציאות. זה לא כמו שיש צורך ואני פותר איזה בעיה, אלא הפוך בשירה כל התוכן הוא בשביל השירה בשביל להביע את הנפש.

בעצם אני מקשר פה בין שני דברים, בין צורת הנס שהיה בקריעת ים סוף לעומת מה שהיה לפני כן - שלפני כן היה צורך והנס פתר לנו את הבעיה. לבין קריעת ים סוף שלא היה צורך בולט בתוך הסיפור שה' הכניס אותנו לתוך הצרה כדי לעשות את הנס. כמו שחז"ל דורשים "השמיעיני את קולך", רציתי לשמוע אתכם עוד פעם אז הכנסתי אתכם לסיטואציה (יש כמה מאמרי חז"ל בעניין). זה ההבדל בין יציאת צרים לקריעת ים סוף.

נקשר את העניין הזה לשתי צורות של הודאה: יש סתם שאני מודה לה' על הניסים שהוא עשה - שזה כמו דיבור, אך כשאני אומר שירה אני מרגיש שכל המציאות מביעה את הקב"ה. כל מה שיש פה נעשה בהשגחה פרטית³, אז זה ניכר שזה נעשה בשביל להביע את הנוכחות של ה'. ברגע שהוא אומר את עצמו אז המציאות היא בעצם הופכת להיות מנגינה, כמו כינור שמנגן, כמו שכתוב על דוד המלך שכינור היה תלוי למעלה מראשותיו שהיה מנגן. אז כל המציאות היא כמו ניגון של הקב"ה.

חוגגים את גילוי האלוקות

אולי נגיד עוד הקדמה חשובה כדי שהדברים יותר יתבהרו:

³ הרב יצחק אוהב לדרוש שהשנה היא תהא שנת השגחה פרטית.

אדמו"ר הזקן מסביר כאשר הוא מדבר על החגים, שבחגים שהם מהתורה אנחנו חוגגים את החג ביום שנעשה הנס, בפסח זה וודאי ככה, שביום שנעשה הנס בו חוגגים⁴. לעומת זאת בחנוכה ופורים שהם חגים מדרבנן זה לא באותו יום אלא ביום למחרת.⁵

מה ההבדל אם אני חוגג באותו יום או למחרת? מסביר אדמו"ר הזקן שבחגים דאורייתא אני חוגג באותו יום בגלל שהקב"ה ממש נמצא, אני רואה בבירור שקורה משהו במציאות שהוא גילוי אלקות אז אני מיד יכול לחגוג;

לעומת זאת בחגים דרבנן קרה משהו במציאות אך אני לא יכול ממש לחגוג את זה, כדי לשים לב שמה שקרה במציאות הוא בעצם גילוי אלקות אני צריך לתת את הדעת על זה, אני חוגג רק כשאני שם לב שזה גילוי אלקות, לכן אני לא חוגג את מה שקרה באותו יום, רק למחרת היה לנו יישוב הדעת לשים לב שהיה פה גילוי מאוד מיוחד ולכן חוגגים את זה.

אז גם בחגים דאו' וגם בחגים דרבנן בעיקר מה שאני חוגג הוא את החידוש של הגילוי אלקות שהיה פה. לחגוג הכוונה לשים לב לנוכחות של ה' בעולם, משהו פתאום התחדש, התחדש איך הקב"ה מופיע בעולם. רק שבחגים דאורייתא התחדש ממש. הקב"ה מגלה את עצמו, ומיד אנחנו חוגגים את זה. בחגים דרבנן זה לא היה ככה, חגים דרבנן הכוונה שאנחנו מחליטים שזה יהיה חג, ובעצם ההחלטה שלנו שזה יהיה חג באה ביום אחר.

זה קשור למה שאמרנו לגבי השירה. אמרנו שכאשר אנחנו אומרים שירה אנו רוצים להרגיש את הנוכחות של ה', שכל המציאות היא כמו כלי נגינה שה' מנגן בו.

⁵ בחנוכה חוגגים בכ"ה, אע"פ שהנס היה לפני כן, בכ"ה כבר "חנו"; ובפורים חוגגים ב"ד (ובכרכים בט"ו), אע"פ שהנס היה לפני כן ב"ג (ובשושן ב"ד).

⁴ דיברנו באריכות בשיעור בסוכות (במאמר "חרב גאווה", הודפס בגליון 21) על התאריך של חג הסוכות, שגם שם זה לא בדיוק בתאריך שקרה המאורע. וכן בשבועות דיברנו על כך שגם מתן תורה לא ברור אם הוא בתאריך של החג.

הלל על הצלה ממוות לחיים

נשאל שאלה על כל מה שאמרתי. במסכת מגילה (יד.) הגמרא שואלת למה לא אומרים הלל בפורים. תירוץ אחד שם בגמרא (של ר נחמן) זה ש"קרייתא זו הלילא (דהיינו שקריאת המגילה עצמה היא ההלל)", תירוץ נוסף שם בגמרא (של רבא) זה "בשלמא התם (בפסח) 'הללו עבדי ה' ולא עבדי פרעה, אלא הכא 'הללו עבדי ה' ולא עבדי אחשורוש? אכתי עבדי אחשורוש אנן". לפי התירוץ הראשון באמת אומרים הלל, ולפי התירוץ השני לא צריך להגיד הלל.

לפני שני התירוצים האלו הגמרא שם מתרצת תירוץ אחר, "לפי שאין אומרים הלל על נס שבחוצה לארץ"⁶, כלומר הבעיה לא מצד הנס אלא מצד ההלל.

יש כאן שלוש אפשרויות: או שבאמת הנס היה מספיק גדול בשביל להגיד עליו הלל⁷, או שהנס לא היה מספיק גדול להגיד עליו הלל. ויש אפשרות שזה משהו באמצע, שבאמת אני יכול להגיד שהיה כאן נס אבל אין לי את היכולת להגיד שירה.

כל התירוצים האלה באו לענות על מה שהגמרא שם אמרה לפני כן, לפני כן הגמרא הביאה ברייתא "ת"ר ארבעים ושמונה נביאים ושבע נביאות נתנבאו להם לישראל ולא פחתו ולא הותירו על מה שכתוב בתורה חוץ ממקרא מגילה", ושאלה שם הגמרא "מאי דרוש?" (כלומר מה עפ"י מה חדשו את מצוות קריאת המגילה), וענתה "אמר רבי חייא בר אבין אמר רבי יהושע בן קרחה ומה מעבדות לחירות אמרי' שירה ממיתה לחיים לא כל שכן". ועל זה הגמרא שם שאלה "אי הכי הלל נמי נימא" ואז ענתה את כל התירוצים הנ"ל.

לפי זה היה אפשר להקשות קושיא על כל מה שאמרנו. מה הקושיא? שהגמ' מתחילה מכך שאם משעבוד לגאולה אנו אומרים הלל, אז כל שכן ממוות לחיים,

שקרה זה נקרא להגיד הלל, ככה אומרים הלל. זאת אומרת שבעצם כשמספרים את הסיפור ומתלהבים זה גם נקרא להגיד הלל. אפשר להסתכל על התירוץ הזה בכמה אופנים. אפשר להגיד שהכוונה שאפילו זה נקרא להגיד הלל, ואפשר להגיד שהכוונה שאדרבה, זה הלל יותר משובח (וכמו שהארכנו בשיעורים לפני פורים).

⁶ ומה שביציאת מצרים כן אומרים הלל, מסבירה שם הגמרא "כדתניא עד שלא נכנסו ישראל לארץ הוכשרו כל ארצות לומר שירה משנכנסו ישראל לארץ לא הוכשרו כל הארצות לומר שירה".

⁷ ובאמת אנו אומרים הלל, הלל מאוד מיוחד, זה שאנו מספרים את הסיפור

רואים שההצלה הכי פשוטה ממוות לחיים גורמת להגיד הלל. זה הכי פשוט. ומה שאדמו"ר הזקן אומר שהלל זה על גילוי אלקות זה לא נכון. אבל אפשר לתרוץ שרק בקושיא הגמרא סברא כך, אך בתירוץ זה השתנה, כל תירוץ לפי עניינו:

לפי התירוץ שלא אומרים הלל על נס שבחו"ל, אז בעיקרון כן אומרים על הצלה ממוות לחיים אלא שזה רק בארץ ישראל ולא בחו"ל. אחרי זה לפי התירוץ ש"קריאתה זו הלילא" אז באמת השתנה משהו, לא ממש אומרים הלל על ההצלה ממוות לחיים, במקום להגיד הלל שזה "הללו עבדי ה'" קוראים את המגילה, היה פה משהו מאוד גדול וקוראים על כך.

בתירוץ האחרון "אכתי עבדי אחשוורוש אנן" הכי בולט שהגמרא חזרה בה, שהרי לכאורה זה לא תירוץ טוב, אז מה אם "אכתי עבדי אחשוורוש אנן"? הרי סוף סוף היתה כאן הצלה ממוות לחיים, ואם מעבדות לחירות אומרים שירה אז כל שכן ממוות לחיים? אלא צריך לומר שהגמרא באמת חזרה בה מההנחה שהניחה קודם. אמנם יש ק"ו אך בהלל כתוב אחרת, בהלל כתוב "הללו עבדי ה'", אז לא מספיק הצלה ממוות לחיים, אלא צריך שיהיה גאולה מעבדות לחירות.

החשש מ"אמירת כוחי ועוצם ידי" כיום

עכשיו אנחנו צריכים לגעת קצת במציאות של היום. צריך להתבונן בגמ' שם כדי שיהיה לנו יותר קל לפתח התבוננות במה שרצינו להתבונן על המצב היום.

השאלה האם היום העיקר זו רק הצלה פשוטה ממיתה לחיים או שיש פה גם גילוי אלקות שאפשר לציין אותו ולראות מה קורה פה. זו השאלה – איפה אנחנו נמצאים?

מה הסוגיא הכי כבדה היום? שהקב"ה עושה ניסים, ואז השאלה האם אנחנו מרגישים שזה גילוי אלקות או שאדרבא מרגישים "כוחי ועוצם ידי", שאנחנו עשינו ואנחנו הובלנו. המון כוחי ועוצם ידי, זה לא היה כל כך אז.⁸

שעיקר המסירות נפש היתה בשביל להישאר קשורים לקב"ה. דווקא כשאני נלחם על הקיום שלי אז יש מאוד חשש של כוחי ועוצם ידי (אמנם בפורים זה היה על עצם

⁸ אולי בחנוכה היה יותר "כוחי ועוצם ידי", תלוי מה הם אמרו שם, צריך לחשוב על זה. אבל באופן פשוט בחנוכה לא היה "כוחי ועוצם ידי" באופן טבעי, מכיוון

כשאתה נלחם על החיים שלך, יכול להיות הרבה יותר בעיה של "כוחי ועוצם ידי"⁹. כשאתה נלחם על האמונה בה', על שמירת תורה ומצוות, אז גם אם אתה בעצמך זה שנלחם – עדיין יש פחות חשש שאתה תגיד כוחי ועוצם ידי. אדרבא, אם לא היית נלחם ולא היית מחליט לקיים תורה ומצוות היה לך הרבה יותר טוב. הכל היה בסדר, הכל היה פורח פה בגשמיות אם כולם היו מתיוונים. אם נלחמת אז יצאת בשן ועין מבחינה חומרית, אבל הצלחת שבאמת שומרים על היהדות. בזה הצלחת. במקרה כזה ה"כוחי ועוצם ידי" הוא פחות חזק. כי אתה אומר "כוחי ועוצם ידי" עשה לי את מה? אי אפשר להגיד "את החיל הזה", לא היה פה כזה חיל. אלא בעיקר עשה לי שאוכל להמשיך לשמור תורה ומצוות. בעצם ביקשתי מהקב"ה שיעזור לי להמשיך לשמור תו"מ וזה מה שעשה.

דברי הרב יצחק ערב שמח"ת תשפ"ד

היום זה נהיה באלגן בהקשר לנושא הזה של "כוחי ועוצם ידי", למה זה כל כך חשוב להגיד שאנחנו נמצאים בבלגן? אני רוצה לחזור רגע להתוועדות של הרב יצחק ערב המלחמה.

הרב יצחק היה בשמחת בית השואבה (יומיים לפני שמחת תורה תשפ"ד) ביצהר, הגיע לשם במיוחד, ודיבר בחריפות עצומה על כך שהחטא הכי גדול היום זה "כוחי ועוצם ידי". ושראש הממשלה והרמטכ"ל וראש אמ"ן הם הבעייתיים, וכל המצב החמור שיש היום הכל בגללם. הכל בגלל הכוחי ועוצם ידי שהם מנחילים. דיבר על כך באריכות עצומה. ממש ירד למציאות לדבר ממש על המציאות כל כך בפרטנות, זו הייתה התוועדות מאוד חריגה. להגיד ברמה אישית – ראש אמון, רמטכ"ל, ראש הממשלה זה חריף. הוא שם המון דגש על כך שהכל זה כוחי ועוצם ידי פה. ובגלל זה המצב הוא כל כך חמור. ויומיים אחר כך קרה מה שקרה בשמחת תורה.

⁹ וראה מה שהרחבנו בהבדל שבין סאטמר לחב"ד בעניין הזה, במאמר "לגלות שהעולם הוא אלוקי" בגליון 25.

הקיום, אבל לא כ"כ נלחמו, המלחמה שם הייתה החלק הקטן של הנס, זה לא היה עיקר הנס שהיו גיבורים ונלחמו, העיקר שם זה שאחשורוש נתן להם רשות) וכדלקמן בפנים.

כדי שאני אגיד את זה בשעשוע קצת, כדי שנהנה מהחיים קצת, נספר סיפור: לפני כמה שנים, הייתי בהתוועדות של הרב יצחק. זה היה בביה"כ המרכזי בכפר חב"ד עמדתי בצד לפני שהוא הגיע, וכשנכנס ראה אותי, במקום ללכת ישר למקום שלו, הוא ניגש ישר אלי, משהו לא רגיל כל כך. הוא שאל אותי – "היית אצל הקרלינער היום?" אמרתי לו – "לא". אמר לי – "אז כדאי שתהיה". זה היה בלילה, ההתוועדות נגמרה מאוחר בלילה, אז כבר לא היה רלוטני שאסע בסוף ההתוועדות. הוא אמר לי "אז בהזדמנות קרובה תהיה". אני בעצלנותי לקח לי קצת זמן עד שהחלטתי לעשות את זה, בדיוק לפני שתכננתי ללכת הייתי אמור להיות אצל הרב יצחק באיזה עניין ובסוף אמרתי לו שאני נוסע אליו עוד מעט בעקבות הבקשה שלו. אמר לי "חכה רגע, אני רוצה שתספר לו סיפור". הוא חושב חושב, השעין את הראש שלו על היד ואומר – "תגיד לו שאני רוצה שהוא יספר לי סיפור". טוב. נסעתי. הגעתי לרבי מקרלין, יהודי מאוד מעניין, מיוחד מאוד. נכנסתי. אמרתי לו "אני אספר דברים כהווייתם". שמע את כל הסיפור, חיך. הוא עשה אותה תנועה כמו הרב יצחק, שם את היד על הראש ואמר "יש לי סיפור בשבילך". טוב. מה הסיפור? הסיפור הוא שסבא שלו, הרבי מקרלין הקודם, הגיע לקבר דוד המלך לפני השחרור. וכשהוא בא להיכנס השומר הערבי שמה אמר לו שצריך להוריד את הנעליים כשנכנסים. אז הרבי מקרלין אמר לו: "אורחים צריכים להוריד את הנעליים אבל אנחנו בעל הבית ובעל הבית לא צריך להוריד את הנעליים". ככה אמר לו, ונכנס. הוא אמר לי לספר את זה לרב יצחק.

ואז הרבי מקרלין סיים, ואמר – "ובמלחמה, קבר דוד נשאר כל הזמן בידינו", בין מלחמת השחרור למלחמת ששת הימים, כשכל האזור היה מכל הכיוונים הערבים, היה מין מובלעת של קבר דוד המלך ששמה הייתה שליטה יהודית כל השנים. והוא אמר בחיוך כזה מצחיק, שחסידי קרלין אומרים שכיון שהרבי אמר

שאנחנו בעל הבית לכן זה נשאר אצלנו. הוא חייך כזה חיוך, ואמר לי תספר את זה לרב יצחק.¹⁰

אז אחרי החיוך של הרבי מקרלין, שבגלל שהסבא שלו אמר שאנחנו בעלי הבית אז המקום נשאר בידינו, גם חסיד של הרב יצחק יכול להגידד שאחרי התוקף של האמירה של הרב יצחק על החומרה של הכוחי ועוצם ידי אז החלקים של החסידים שיש פה, שהתפוצץ הבלון בצורה כזו ובזמן הנכון ולא כמו שתכננו הערבים – זה בזכות האמירה הזו.

שאלה: מה שהתפוצץ הבלון זה סתם שטות שלהם, איך זה קשור לתוכן של הדיבורים על כוחי ועוצם ידי?

תשובה: עיקר מה שקרה, זה שהיה ברור שאין כח, ולכן הם החליטו להילחם. למה הם החליטו להילחם? כי חשבו שאין כח. אפשר להגיד שבאמת אין לנו כח, ואפשר להגיד שהקב"ה זה מה שהוא פעל שיחשבו שאין כח (למעליותא, ולא לגרעיותא). שאנו מצידנו אין לנו כח. התוקף להגיד שכל הבעיה היא מצד כוחי ועוצם ידי זה פעל שהצד השני יחשוב שבאמת אין לנו כח ואז הם יעשו שטויות מבחינת האסטרטגיה שלהם. את הדברים הטובים שיצאו מכך אפשר לזקוף למחאה הזו. את זה שנראה שאין כח בגלל שאין כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" אלא "ה' אלוֹקֵיךְ הוּא הַנּוֹתֵן לְךָ כַח לַעֲשׂוֹת חֵיל". הגויים לא קולטים את זה שה' נותן לנו כח, ואת זה שאין לנו כח הם כן קולטים, ממילא הם עושים שטויות.

זה שהם פתאום הרגישו שאין לנו כח ולכן הם הולכים על זה זו הייתה טעות אופטית שלהם. הם עשו שטות, פשוט שטות. מבחינת מה שהם תכננו. אנשים אולי לא ציפו שזה מה שהולך לקרות. אני זוכר בשמחת תורה מיד, ויום למחרת, מבחינתנו זה היה נס גלוי ממש. עם כל האסון שיש פה. פשוט אי אפשר לתאר כמה

בקבר דוד. ובירושלים לא החזיקו מכך שזה קבר דוד המלך. היום יודעים בוודאות שכן. ור' אושר היה בקרלין, אז הוא אמר "עכשיו אני מבין".

¹⁰ כשסיפרתי לרב יצחק, הוא אמר לי מיד – "שנים אני מחכה לשמוע את הדבר הזה". למה? ר' אושר תמיד היה מתפלל

הנס גדול היה. יש כאלה שרק היום מצליחים לחזור אחורה ולשים לב לזה. אבל באמת זה היה יכול להיות נורא ואיום.

אם זה לא היה מתפוצץ באותו זמן והיו ממשיכים עם התכניות שלהם, באופן הכי פשוט, כמו שדיברנו, באופן הכי פשוט וריאלי זה היה חורבן מדינת ישראל, אם רק היה תיאום ביניהם. זה טירוף לגמרי. אי אפשר לתאר את זה.¹¹

נעשה את זה לאט לאט. נניח שלפני חצי שנה החמאס בעזה היה בא ואומר – הבנתי שאתם הולכים להרוס את כל עזה קחו את עזה, את כל החטופים, אנחנו הבכירים נטוס לאיזה מקום, יתנו לנו וילות באיזה מקום ונגמור את זה יפה. האם ישראל הייתה הולכת על הסכם כזה? אף אחד לא היה מתנגד. לו יצויר שהיו הולכים על הסכם כזה והיו חושבים מה לעשות עם ערביי עזה, חלק היו נשאים חלק היו הולכים. מה היה קורה באיראן? אם היה מסתדר הכל, היה מתקדם הגרעין. מישהו היה תוקף אותה? אין סיכוי. כמו שלא תקפו עד היום. כל עוד אין מלחמה, אין דבר כזה לתקוף. מה זה לתקוף? בלי החטופים בלי המצב המלחמתי שיש היום לא היו תוקפים.¹² עוד דבר, אם חיזבאללה לא היה משותק עכשיו היו תוקפים באיראן, אז גמרנו. מדינת ישראל הייתה בגשם של טילים שאי אפשר בכלל לתאר. זה מטורף. הקב"ה סידר שזה לא נגמר עד הסוף, שתמיד נהיה באוירת מלחמה ששום דבר לא נגמר פה וכך אפשר להגיע למה שמגיעים היום.

התלבטות אם להיות בארץ או לא, והם החליטו להישאר כאן בארץ, הוא אמר לי שהם אמרו "אנחנו לא יודעים אם זה בטוח או לא, אבל אנחנו נשארים פה בארץ, אין דבר כזה – אנחנו לא הולכים". זה לא היה באמת מעשי באמת לעזוב את הארץ, לא נראה לי שמישהו באמת תכנן, לא היה עד כדי כך במקום הזה, אבל זה היה הדיבורים על השולחן.

¹² שאלה: אמרו שעכשיו היה הרגע האחרון. תשובה: כי עכשיו תקפו אז זה היה הרגע האחרון. אתה יודע כמה פעמים אמרו שזה היה הרגע האחרון? כמה שנים חיכו?

¹¹ כשישבנו אז בחדש אב תשפ"ג, ודיברנו על מה שהיה נראה שהולך לקרות, מישהו שם שאל: למה אנחנו לא עוזבים את הארץ? זה טירוף מה שהולך פה. היינו בקבר יוסף, (מקווה שיחזור עוד מעט לידינו), אנחנו יודעים מה זה להחזיק חזק בשיניים, אבל כאן ראינו שאין מצב, אנחנו לא מחזיקים. אז אחד שם שם את זה על השולחן ושאל, למה אנחנו לא הולכים לחו"ל. תחשוב ששאלה כזו עולה על השולחן אצל חבר'ה כאלה, תחשוב מה חשבנו שקורה כאן. מישהו שם סיפור מה הסיפור שהרבי מגור אמר לי, שאחרי השואה היתה להם

הסכנה שגורמת אמירת "כוחי ועוצם ידי"

למה אני עומד על הנקודה הזו? כי בעצם מה שאני רוצה להסביר הוא שהסיבה העיקרית שבגללה מדינת ישראל והיושבים בה הם מגיעים למצבים שהמדינה מסתכנת כל כך זה פשוט שזה בגלל "כוחי ועוצם ידי". זה הניתוח הפסיכולוגי הכי פשוט בלי עומקים. אמרתי את זה כבר כמה פעמים, אבל אני אחזור על זה בקצרה עוד פעם. זה משהו שמאוד חשוב להבין אותו, מוסר פשוט:

כל אחד רוצה להרגיש שהוא משמעותי, שהוא שווה משהו. אם הגאווה שלו גדלה הוא רוצה להרגיש שהוא הכי חשוב שהכל בידיים שלו. אז הוא מחליט שהוא ינהל את הכל. וכשהוא מחליט כך, אז ביחד עם זה שהוא רוצה לנהל את הכל הוא גם מכניס את המדינה למצב שהכל יהיה תלוי בו. וכך הוא מגדיל את הסיכונים.

ככה כולם עובדים. אפשר להגיד כמעט כולם כולם. כדי שהכל יהיה תלוי בי, שאני אהיה בעל משמעות וזה יהיה תלוי בי אני פשוט מייצר מציאות שזה יהיה משמעותי שזה יהיה תלוי בי, ואז אני אסכן את המדינה ואני אצליח שזה יהיה תלוי בי.

בית משפט, מה קשור כוחי ועוצם ידי לבית משפט? הפלא ופלא, בית משפט מכריע הכרעה אחרי הכרעה שמדינת ישראל לא תילחם, אינסוף הכרעות. אסור לעשות ככה ואסור לעשות ככה. וההכרעות האלו פשוט גורמות לכך שהמדינה לא תוכל להלחם. איך הוא מסביר את זה לעצמו? אם אתה תילחם, הגויים יהיו נגדך ויוציאו צווים נגדכם, ולכן אם בית משפט הבינלאומי יראה שהבית משפט פה מאוד הגון, אז יוצא שבבית המשפט הזה תלוי ביטחונם של היהודים בארץ ישראל. ככה הוא מחזיק מעצמו. ע"פ הסברא העקומה הזו. הכל מכח השוחד של כוחי ועוצם ידי. רק בגלל זה. אין שום סיבה אחרת. אנשים נהרגים אחד אחרי השני, כל מה שקרה שאסור לעשות ככה ואסור לעשות ככה בית משפט, הכל על הסברא העקומה הזו שכולה שוחד של כוחי ועוצם ידי. ככה זה עובד. בשפיץ זה כוחי ועוצם ידי, תאוות מיוחדת, לעשות שכל המדינה תלויה בי. זו תאוות מטורפת. (יושב כאן עורך דין, שהוא מסכים איתי לגמרי).

התאוות הזו היא אצל אנשי התקשורת, רמטכ"ל, צבא, אנשי אמ"ן מודיעין שב"כ. לייצר בתוך ירושלים, בתוך עיר הבירה חבית חומר נפץ אדירה שכל העולם

המוסלמי יכול להתפוצץ בגלל תנועה קטנה בירושלים – זה השב"כ. לקחת את ירושלים ולעשות אותה לחבית נפץ הכי גדולה בעולם, כל פעם להגיד למוסלמים "זה מסוכן!", "זה מסוכן!", "הר הבית זה מסוכן!", ככה הם עשו שהכל תלוי בי. אני אגיד לכם אם זה מסוכן או לא. והם יצרו את זה בפועל. הם הפכו את הר הבית לחבית חומר נפץ. עד שהגיע בן גביר וגילו שהכל קשקוש. הכל בגלל שוחד של כוחי ועוצם ידי.

הודאה על הנסים היום

עכשיו אני ממילא רוצה לחזור רגע לנושא של השירה של ההלל והודאה.

עכשיו אני שואל את עצמי – אני רוצה להגיד הלל על כל הניסים שקרו, אם אני אבוא ואגיד מה שאמרתי קודם, למה צריך להגיד הלל? כי הרב יצחק דיבר בהתוועדות על "כחי ועוצם ידי" וע"י זה היתה כאן הצלה מאוד גדולה, קודם אמרתי את זה עם חיוך, אז עכשיו לא רק שאני יצחק אלא כולם יצחקו עלי. כבר קרה שצחקו עלי הרבה אנשים. מה שאני בא ואומר שהרב יצחק אמר בהתוועדות וזה שינה את כל העניינים זה באמת מעורר גיחוך. אבל אני נהנה לפחות שאני יכול להגיד בדיחה כזו. עלי אני לא יכול לספר כזו בדיחה.

לדעת לספר בדיחה כזו זה דבר חשוב. אבל להגיד שאני יכול להגיד שירה על זה – זה לא הולך. מה הכוונה? כשאני עכשיו אומר שירה על נס, השאלה איפה אני חושב שעיקר הנס. עיקר הנס זה שהצלחתי לנצח, או שעיקר הנס הוא שסוף סוף הצלחתי לא להיות משוחד בכוחי ועוצם ידי. מה קרה פה? העניין של לנצח בפועל במציאות זה כביכול צריך להיות החלק הטפל. החלק העיקרי צריך להיות הנס הגדול, שהצלחתי שיהיה לי קצת פחות גאווה. ב"ה, חטפתי הרבה (אני מדבר באופן כללי) כדי שלא תהיה לי כזו גאווה, הרבה מחירים כבדים, סיכון מטורף, הוריד לי את הגאווה, וזה הנס שקרה פה. שקצת גאווה ירדה. אנשים קצת מתחילים לחשוב נורמלי. קצת לחשוב כמו שצריך. וזה עיקר הנס, זה הנס הגדול פה לאין ערוך יותר מאשר כל הביפרים והדברים הללו. שְׁכַל ב"ה ה' נתן לנו, וכולם יודעים שברגע קטן הכל יכול היה להתפוצץ. ברור שיש פה סיעתא דשמיא. אבל בסוף איפה עיקר הנס?

אני אגיד עוד משהו כדי להחריף את העניין: הרב צבי יהודה היה אומר (ראה לנתיבות ישראל ח"א מאמר לז אות ב') שעיקר הנס ביום העצמאות הוא שהיה להם רוח גבורה להקים את המדינה (אחרת לא היו צריכים לחגוג אז, אלא ביום אחר). אז אני אומר לעניינינו על אותו משקל, רוח גבורה בסדר, אבל הענוה, זה שלא אומרים "כוחי ועוצם ידי" – זה העיקר, על זה צריך לחגוג. עכשיו אני צריך לחקור, איך זה קרה איפה לא נאמר "כוחי ועוצם ידי". אני צריך לחשוב הרבה, כי באמת זה לא כזה פשוט.

מה קורה פה? איפה לא אומרים כוחי ועוצם ידי? זו באמת שאלה טובה. איך אמר לי יהודי חשוב? בעולם החרדי לא אומרים "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", אלא אומרים "כוחם ועוצם ידם, עשה לי את החיל הזה". אני לא מתגייס וכל זה, אבל בסוף אני עושה את אותה טעות... אני גם לא מתגייס וגם אומר כוחי ועוצם ידי... אז איפה אני לא אומר "כוחי ועוצם ידי", זה השאלה.

מה שאני רוצה להגיד הוא שבסופו של דבר היום אם אומרים הלל ואומרים שירה התחושה הפשוטה היא שאני אומר הלל ושירה על "כוחי ועוצם ידי". זו התחושה הכי פשוטה. אמנם זה נכון, יש בזה משהו מאוד יפה ומאוד טוב, אבל בדקות יש משהו (ולפעמים אפילו בגסות) שכשאני אומר הלל הכוונה להגיד שהקב"ה באמת רוצה ונהנה מזה שאני אפעל במציאות, וזה מאוד חשוב שאני אפעל במציאות ואני אנצח. וכשאני אומר את ההלל, אני אומר הודאה ושירה, וזה בעצמו לא ברור לאיפה זה הולך. כלומר לא ברור האם אני אומר שהקב"ה עשה את זה או שאני אומר שאני עשיתי את זה והקב"ה שמח שאני עשיתי את זה. וזה נקרא שאני מודה לקב"ה, זה לא כזה פשוט.

אפשר להגיד "נו, מה? זה דקות...", אבל באמת זה לא סתם דקות אלא יש בזה נפק"מ לחיי אדם, אם תגיד ככה או ככה. כמו שאמרנו לגבי ה"כוחי ועוצם ידי" של בית המשפט, זה דק, אבל זה הביא לאסון. הדקות הזו היא לא פשוטה.

מה מחזיק פה את העסק

אפשר להגיד שמי שבאמת מוסר את הנפש על עם ישראל זה ציבור ענק, ציבור מצוין, אני לא רוצה להכריע ולבוא נגד אלא לומר את השיעור שבא לי להגיד היום, את התחושה שיש לי בפנים. לבוא ולהגיד שבאמת מאוד חשוב להתגייס

ולמסור את הנפש – זה מצוה וזה נכון. אבל אני רוצה לדבר על הכאבי בטן שיש כאן.

ביום שישי בבוקר אחד מהציבור הדתי לאומי התחיל לומר בסוף התפילה בקול גדול "מזמור לתודה". ועמד מולו מישהו במגמה להשתיק את ה"מזמור לתודה" ואמר בקול גדול "מזמור לדוד יענק ה' ביום צרה". כשהבינו שיש ויכוח, וזה נגמר, אז החרדי אמר "יש חטופים, יש טילים, מה שייך עכשיו מזמור לתורה?", אז הדת"ל אמר לו "יש ניסים, לא צריך להגיד תודה על הניסים?" אז החרדי אמר "זה בשביל להתגרות בגויים"... אני לא מאמין שהוא התכוון באמת למה שהוא אמר. אבל אני רוצה לדבר על מה שכואב לו.

מה באמת כואב? מה באמת מחזיק פה את העסק? האם מה שמחזיק פה את העסק זה שאנחנו חזרנו לארץ ואנחנו הקמנו צבא וכו' וכו' והכל כמובן בגלל שהקב"ה רוצה, או שמה שמחזיק פה את העסק זה תורה. זו שאלה מאוד חזקה, כי זה מפתיע. אם אומרים רק תורה ושוללים צד אחד זה יוצא צד מוזר.¹³ אז השאלה היא מה מחזיק פה את העסק. זה נורא מסובך.

שאלה: למה מסובך? גם וגם. תשובה: זה מסובך כי כאשר אתה אומר גם וגם אומרים לך "נו, אז תעשה גם וגם", זה מה שכולם אומרים. "אני עושה גם וגם, אז תעשה גם וגם אתה גם וגם". אתה לא רוצה לעשות גם וגם. למה? כי אתה מרגיש שלעשות גם וגם זה 'שיתוף'. כי בסוף יש פה בעיה אמיתית שלא ברור על מה נלחמים. יש שאלה בפנים על מה נלחמים, וכשלא ברור על מה נלחמים המלחמה נובעת מ"כוחי ועוצם ידי", הצורך במלחמה נובע מ"כוחי ועוצם ידי". אם לא היה

להגיד תודה? למדינת ישראל. אז הם אומרים לך "אל תגיד לי תודה, תתגייס!" לכן הוא מפחד להגיד מזמור לתודה. זה עיקר הפחד, שכשאתה צריך לומר מזמור לתודה אתה צריך להגיד תודה לאנשים שמוסרים את הנפש. המחירים שאנשים משלמים הם עצומים ועושים זאת בשמחה ובטוב לבב, מרגישים שהם לא באים בטרפוניה לאף אחד עושים זאת בלב שלם ובנפש חפצה. ואז אתה צריך להגיד להם תודה, וזה כבר מסובך. כי הם אומרים לך: אתה לא רוצה שגם לך יגידו תודה?

¹³ מה שההוא אמר "להתגרות באומות..." זה בדיחה, היה מצחיק איך שאמר את זה, הוא אמר את זה וברח החוצה... הוא לא ידע מה להגיד, הוא ידע שמזמור לתודה לא אומרים, זה היה לו ברור. למה? לא יודע למה....
נסביר למה הוא פחד לומר מזמור לתודה: אם מישהו רוצה להביא לך כוס מים, אתה צריך להגיד מזמור לתודה? אתה לא תגיד עכשיו תודה לקב"ה, אלא אתה אומר תודה לבן אדם. אז פה עכשיו למי צריך

כוחי ועוצם ידי היה הרבה יותר פשוט. בגלל כוחי ועוצם ידי ושלא יודעים על מה נלחמים – הכל נהיה הרבה יותר מסובך. על מה אני נלחם? מאוד מסובך.

יש כאלה אומרים – תדע, בשביל להחזיק אתה יהדות אתה יודע מה צריך? לשבת ללמוד 18 שעות ביממה, רק ככה מחזיקים. ויש אומרים לך – אתה יודע מה צריך? צריך שיהיה צבא, וכו'. אחד אומר – הרבה שנים היה יהדות גם בלי צבא. אחד אומר שזה מה שמחזיק, ואז הוא משוחד, והוא מביא את המציאות למקום שזה יהיה תלוי בזה. הוא לא רוצה שזה יהיה תלוי בתורה אלא במציאות. אם זה יהיה תורה זה לא טוב. הוא לא רוצה שזה יהיה תלוי בתורה. ואז המציאות נהיית כזו שבאמת לא תלויה בתורה.

מה אנחנו רוצים להגיד? בשביל מה אני אומר את כל זה? בסוף בוודאי שצריך להגיד תודה לכולם¹⁴, מה צריך כן להבין? שהשאלה בסוף היא איפה אתה רואה את עיקר הנס. עיקר הנס אתה רואה בתחכום, בכח, או אפילו במסירות נפש לטובת עם ישראל? או שאת עיקר הנס אתה רואה ביכולת להגיד שה' הוא הנותן לך כח לעשות חיל? בדקות ובדקות שבדקות ובדקות שבדקות.

מי לא אומר "כחי ועוצם ידי"

עכשיו אני רוצה להסביר ממילא שכיון שהכוחי ועוצם ידי הוא שורש כל הבעיה הביטחונית והקיומית פה ממילא צריך למצוא מי בכלל לא אומר ואיך זה משפיע שמנסים לא להגיד כוחי ועוצם ידי.

כמו שאמרנו, להגיד שאני לא רוצה להתגייס כי עם ישראל תלוי גם בתורה, אבל כוחם ועוצם ידם עשה את החיל הזה – זה גם בעיה. זה גם לא מייצר מציאות מספיק מתוקנת. נגיד חריף: זה גם לא מייצר ביטחון אמיתי במציאות. כדי שיהיה פה ביטחון אמיתי צריך שיהיה אמונה וביטחון בה' ממש. רק אז יהיה פה ביטחון שאתה תגיד שהקב"ה הוא נתן לי כח לעשות חיל, ותגיד את זה באמת מדויק ורק אז אפשר יהיה שיהיה פה ביטחון אמיתי. וזה הולך וקורה.

של הילדים שלהם, של ההורים שלהם. אז אין אפילו מילים לתודה שצריך להגיד, אבל נשתמש במילים כדי להגיד תודה.

¹⁴ יש כאלה שמסרו את הנפש, בצורה משוגעת ממש, את הנפש של עצמם,

אני אנסה להסביר קצת איך זה הולך וקורה. אפשר להגיד שזה קורה בדרך ממילא ואפשר להגיד שזה קורה במכוון.

אני אתחיל להסביר איך זה קורה קצת בדרך ממילא – למה בדרך ממילא אנשים פחות אומרים היום כוחי ועוצם ידי? הסיבה שזה קורה היא כי להרבה מאוד אנשים היום ברור שהבעיה נוצרה מתוך המציאות שלנו. אולי לא מנתחים כמו שאני אומר שה"כוחי ועוצם ידי" עשה את הכל, אבל ברור לאנשים שעיקר הבעיה הביטחונית נוצרה לא מהמציאות אלא אנחנו אלה שסיבכנו את עצמנו. זה מושכל כמעט ראשוני היום. שהבעיה לא הייתה עצם המציאות הקשה מבחינה ביטחונית אלא הבעיה היא ההתנהגות שלנו שגרמה לבעיות ביטחוניות.

למה אנשים עשו את זה? יש מי שאומר כמו שאמרו פה שזה בגלל שרוצים להתחנף לגויים להיות מוסריים, ויש גם אחד שאומר שזה בגלל "כוחי ועוצם ידי", הרבה סיבות. תכל'ס המכנה המשותף של הכל הוא שהרבה אנשים מרגישים שהבעיה הביטחונית היא לא המציאות הקשה אלא אנחנו הקשים.

זה דבר שהוא מוסכם באופן כללי. עד כדי כך שאנשים מרגישים שהם הולכים למסור את הנפש ועושים את זה בלב שלם ובנפש חפצה אבל באיזה מקום מרגישים שזה היה מיותר. הם הולכים על זה כי הם חייבים ואם לא נלך על זה נורא ואיום אבל זה היה מיותר. כי אם היו מחליטים נורמלי לא היינו צריכים ללכת על זה. למה לא מפציצים? למה נותנים הומניטרי? לא מצליחים להגיע להחלטות כאלה. בסוף אנשים מוכנים למסור את הנפש, ועושים את זה באמת הכי טוב שיש, אבל מרגישים שזה מיותר.

מה זה עושה בנפש? קודם כל קושי מאוד גדול,¹⁵ אבל גם קשור למה שאמרנו לכוחי ועוצם ידי. זה עושה שאין כוחי ועוצם ידי. כי נלחמתי בגלל שטות,

לפני שבועיים שלושה היתה פה אצלי אמא של אולי גדול הלוחמים שנהרג במלחמה הזו. והקושי הכי גדול הוא שמצד אחד הוא עשה דברים באמת מאוד גדולים, הצלה עצומה, ומצד שני היא שואלת "למה?...".

¹⁵ להחזיק ביחד את שני הדברים האלה זה קשה ממש. אחד הדברים שגורמים לבעיות נפשיות במלחמה הזו יותר ממלחמות קודמות זו הסיבה הזו. שאנשים מרגישים שמצד אחד הם מוכנים לעשות הכל ומצד שני מרגישים שזה מיותר. וזה פוגע מאוד חזק.

אם לא היו עושים שטות לא הייתי צריך להילחם. זה עושה שלא יהיה כוחי ועוצם ידי באופן טבעי, באופן ממילא.

מה המכוון? שאנשים יותר רוצים שייקרא שם שמים על המלחמה הזו. למה הם רוצים זאת? אפשר להגיד שרוצים להודות לקב"ה. אבל בפנימיות, יותר עמוק מזה, כי הם מרגישים שאם לא נזכיר שם שמים אין לך אחיזה טובה. אתה תגיד "כוחי ועוצם ידי", אתה בעצם תחריף את המצב הביטחוני לאין ערוך. ורק אם תגיד שזה הקב"ה זה יכול להחזיק.

כמה שלא מובן מה שאני אומר זה חשבון פשוט שאם תסתכל מה קורה מרגישים שאלה שלא אומרים "מזמור לתודה" אלא כוחי ועוצם ידי בסוף או שהם לא מוכנים להילחם או שהם נלחמים בצורה הזויה לחלוטין. כמו שהרמטכ"ל הקודם (וגם של היום לא לגמרי נקי מהעניין הזה לפי איך שאני מבין) נלחמים בצורה הכי משונה שיש. היום המילת הגנאי הכי גדולה היא "לשעברים". מה הכוונה? להגיד אלו שאשמים בכל המצב הקשה. זה נקרא "לשעברים". זה כינוי היום. אלו שהיו בעצם אחראים לכל המחדלים שיש פה.

בעצם זה להגיד שכדי שיהיה פשוט אני צריך להיות קשור לקב"ה. אם אני לא קשור לקב"ה זה נהיה מסובך. זה משהו פשוט היום. אז זה גם ממילא וגם מכוון. אז פחות יש היום כוחי ועוצם ידי ב"ה.

המסר ממו"ר הרב יצחק גינזבורג שליט"א

עכשיו צריך לעשות חשבון איך עושים שיהיה עוד יותר מתוקן. נקרא קצת את הרב יצחק¹⁶, משעשע מה שהוא כתב. גם מאוד חריף.

"ישועת ה' כהרף עין" - ה' שומע "אל הרנה ואל התפלה". ומכאן נלמד:

למלחמה. לאחר מכן התפרסם מכתב זה, בנוסח שונה מעט, בגליון 'נפלאות' לפרשת שלח

¹⁶ הערת המערכת: ביום שישי יז בסיוון הרב יצחק פרסם מכתב בנוגע

להרפות מהאחיזה במציאות¹⁷

"ישועת ה' כהרף עין" [מה זה כהרף עין?] - יש להרפות את העין מלהיות צמודה לחדשות [לא להסתכל הרבה בחדשות], ולהגיע לדרגת "עלי עין". [לא להסתכל בחדשות זה בעצם לא להסתכל על מה שקורה במציאות, זה מה שהוא רוצה שנעשה. נגיד את זה בצורה פשוטה: פה זה השלילה, אני לא רוצה שתסתכל על המציאות. כי כאשר אתה מסתכל על המציאות אתה מרגיש שמה שאתה צריך לעשות מאוד קשור למה שקורה במציאות. אתה אחוז במציאות מאוד חזק. ואני לא רוצה שתהיה אחוז במציאות חזק. זה לא טוב]

ה' שומע את מה שקורה במציאות

ה' שומע "אל הרנה" - "באבוד רשעים רנה", "יצחק [מדת הגבורה של עם ישראל] ירנן" ב"קול רנה וישועה". [ה' שומע אל הרינה. מה שומע? שמידת הגבורה שלנו שמחה שהיא מצליחה לאבד את הרשעים. זה מה שה' שומע. יש גבורה, אבל העיקר הוא שה' שומע. זה מפתיע, באופן פשוט הייתי אומר שה' שומע את התפילה. אבל הוא אומר משהו מיוחד, ה' שומע את הרינה. למה צריך שה' ישמע את הרינה? היא לכאורה אחרי שכבר "אבוד רשעים"]

נשאל ככה: אם ה' שומע את הרינה, את הגבורה, זה אומר שה' כן קשור למציאות, כן מקשיב לחדשות. אז למה לנו הוא אומר לא להקשיב והוא בעצמו כן? הוא אומר כך: אם אתה שם לב שה' שומע אל הרינה זה בסדר, אם אתה שומע אל הרינה, עם עין כל הזמן על החדשות - זה בעיה. אבל אם אתה מרגיש ש' שומע אל הרינה, ה' נהנה ושמח מכך שיש גבורה בעם ישראל, "ובאבוד רשעים", רינה שאנו מאבדים את הרשעים - זה טוב. זה הבדל בין ראייה לשמיעה. בראייה אתה אחוז במציאות, ובשמיעה זה איך שנקלט אצלך (לכן הוא אומר להרפות את העין מלראות, אבל ה' כן שומע)].

¹⁷ הכותרות הם לא במקור.

מלחמה עם תפלה

"ואל התפלה" - כל מזהותו של "דוד מלך ישראל חי וקים" היא "ואני תפלה". דוד המלך יוצא להלחם באופן של "ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם", כאשר את הפעולה מתוך בטחון בה מלווה תפלה תמידית. [ככה דוד המלך יוצא להילחם. "ואני תפילה" מצד אחד, ומצד שני בגלל שהוא "ואני תפילה" אז איך הוא נלחם? "ארדוף אויבי ואשיגם ולא אשוב עד כלותם", למה זה קשור אחד לשני? למה אם "ואני תפילה" אז "לא אשוב עד כלותם", ואם אני לא מתפלל אני מפסיק באמצע מלחמה? אם אני מרגיש שאני נלחם ואני מחליט שיש לי סיבה במציאות למה להילחם אז אני נלחם עד שנגמרת הסיבה. מישוהו גרם שלא יהיה לי קיום, אז אני מסיר את האיום - נגמר. אך אם אני מתפלל לקב"ה, "ואני תפילה" עד מתי אני נלחם? עד שנגמרים האויבים של ה'. לא עד שנגמרים האויבים שלי. מי הם האויבים של ה'? אלו שמפריעים לי להיות קשור לקב"ה. אלו האויבים, מי שמפריע לי להתפלל, להיות קשור לקב"ה, הוא האויב שלי, אז "לא אשוב עד כלותם", בסיום אני מרגיש כל הזמן שיש לי אויבים.

ניתן לכך דוגמה פשוטה ממציאות שיהיה יותר קל להבין את זה: אם אני רוצה בקיומם של גויים,

אם אני אומר שאני רוצה רק את הקשר לקב"ה ישר אני נהיה הרבה יותר רגיש לראות מי מפריע לי. והגויים מאוד מפריעים. כי באמת מה הם היו רוצים? שאני אהיה כמוהם. זה שאני בא ואומר שיש לי קשר עם הקב"ה, זה מוציא אותם מדעתם. זה גורם שאני לא חלק מהמציאות שלהם.

כשאני לא רגיש לכך אני בעצם לא נלחם עד הסוף, אני לא רגיש לאיום שלהם, ואומר - כמוני כמוהם, בואו נסתדר, בסדר, יש אותי ויש אותם. מתי אני מרגיש חזק את האיום? כאשר אני מרגיש שאני רוצה להיות מישוהו מאוד מבודד. כמו שכתוב "בדד עין יעקב" אנחנו בדדים. מה מעצבן את הגויים? שאנחנו גזענים¹⁸ - אנחנו קשורים לקב"ה ואתם לא. יש לנו ייחודיות שהיא בעצם, ואנחנו רוצים

¹⁸ גזענות זה שאני רוצה לעשות רע לאחרים אבל כאן הכוונה לגזענות באופן הטהור של המילה.

להגיד את זה. כשאני רוצה להגיד "ואני תפילה" אני רוצה להגיד שיש לי קשר ישיר לקב"ה ואחרי כן זה מוליד שנאה.

לפי זה כשיהודי מתפלל זה נקרא שהוא מתגרה בגויים, הקול קול יעקב והידיים ידי עשיו. נגיד בצורה הכי פשוטה: יהודי יושב בליל הסדר בגלות, בשפל שפל המדרגה, ואוכל מצות ושותה קצת יין. כל הגויים בטוחים שהוא שותה להם את הדם. כי הוא אומר "אתם לא קשורים לזה", זה מוליד אנטישמיות. זה ברור התגרות בגויים. זה מה שהוא אומר פה, ואני תפילה. שברגע שאני מתפלל אני שם לב מאוד חזק כמה הגויים הם באמת רוצים לאיים עלי ואני צריך לחשוב מה אני עושה עם זה. לא מנסה לטייח ולהגיד "לא, זה לא מאיים" [כאשר "וישראל עושה חיל", התפלה שומרת מהטעות של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (מה שדיברנו עליו באריכות) ומוכיחה תמיד את ה', "וזכרת את הוי' אלהיך כי הוא הִנִּיתָ לך כח לעשות חיל".

ורמז: "אל הרנה ואל התפלה" ר"ת אהוה, חיבור שמים וארץ) "את השמים ואת הארץ", אמונה (שמים) ואקטואליה (ארץ).

"הרנה" עולה י' פעמים הוי' (260) ו"התפלה" עולה כ פעמים הוי', (520) יחס של "שלם וחצי" (וביחד עולה 780, יוסף פו"א, משולש "הוי' אחד".

נדלג על הרמזים. אבל רק נזכיר שלכאורה זה מה שקרה פה. היה פה תפילה. אמרו לי שבסוף ישיבת הקבינט כשהחליטו לתקוף חילקו את התהלים, אמרו תהלים, ולאחר מכן אמרו את היהי רצון. זה משהו חדש, אף פעם לא היה דבר כזה]

העיקר לראות את יד ה' המתלבשת במשה שבדור
אמצעי התבות "אל הרנה ואל התפלה" עולים "לעיני כל ישראל" – סיום התורה, "ולכל היד החזקה ולכל המורא הגדול אשר עשה משה לעיני כל ישראל". תיקון העינים ("ישועת ה' כהרף עין", כנ"ל) [ישועת ה' כהרף עין הוא לתקן את העיניים שלא יראו חדשות. ומה כן? עכשיו פה נראה משהו משונה ביותר. לפה רצינו להגיע, נראה כמה זה אבסורדי ונאריך בזה קצת] הוא לראות את "אשר עשה משה לעיני כל ישראל", היינו שהעיקר הוא לראות את "היד החזקה" של ה' מתלבשת במשה שבדור, "אשר עשה משה", ושזה (ורק זה) יהיה

"לעיני כל ישראל". [מה הוא מתכוון להגיד פה?] ורמז לקינוח: "עם כלביא" בנימטריא "גל עיני" ובנימטריא "אנכי הוי' אלהיך" – ישראל, אורייתא וקוב"ה כולא חד!

הוא אומר ככה: יש מציאות, אל תסתכל על המציאות. צריך לתקן את המציאות. אז על מה צריך להסתכל? מאד מיוחד להסתכל ככה, תסתכל שכוחו ועוצם ידו של מי עשה את זה? של משה שבדור. אז מה עשינו בזה? החלפנו פרה בחמור? זה כבר לא "כוחי ועוצם ידי"?

הוא אומר שזה "היד החזקה של ה'" נכון, אבל הוא אומר שהיא "מתלבשת במשה שבדור", הוא אומר אל תסתכל על המציאות, זה לא טוב. למה? תסתכל על המציאות ותגיד שזה היד של ה' שמתלבשת במציאות? לא, הוא אומר לא לעשות כך, אל תסתכל על המציאות, על מה תסתכל? תסתכל שמשה שבדור עשה את זה. למי קוראים פה משה?

נגיד כך: אני לא אמרתי כוחי ועוצם, והכח הזה שאני לא אומר כוחי ועוצם ידי זה כוחי ועוצם ידי שעשה את החיל הזה, נשמע כוחי ועוצם ידי שנון...

מה אני רוצה להגיד? הוא כאילו בא ואומר, "כוחי ועוצם ידי" פה זה הכח שיש לי להגיד שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי. מה משה רבינו אומר? אסור להגיד כוחי ועוצם ידי. אם אתה תחשוב מה הכי גורם לישועה של עם ישראל היום? זה היכולת להגיד שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי. ככל שתגיד את זה יותר חזק המצב יהיה יותר טוב, וככל שתגיד יותר חלש המצב יהיה יותר גרוע. ולכן העיקר הוא להגיד לא כוחי ועוצם ידי. על זה צריך להסתכל. שבעצם להסתכל שזה מה שמתקן הכי הרבה את המציאות, יותר מכל דבר אחר.

הוא אומר שלראות את הדבר הזה, היינו לראות את היד של ה' מתלבשת, ובעיקר היא מתלבשת בלא להגיד כוחי ועוצם ידי, ולראות שזה שאני יכול להגיד ש"לא כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", זה מה שגורם שבאמת אפשר יהיה להילחם כמו שדוד המלך נלחם, בגבורה כמו שיצחק אבינו נותן לעם ישראל – זה מה שמשה אומר. כלומר על ידי שאני מזקק את זה במה שמשה רבינו אומר אני בעצם רוצה להגיד: טוב שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי, על ידי זה אני יכול שתהיה לי גבורה, שאני אשמע שה' נהנה מהגבורה על עם ישראל, "שומע אל הרינה",

ו"שומע אל התפילה" ונותן לדוד המלך להילחם "ולא לשוב עד כלותם" – זה מה שגורם לכל זה, להתבונן בלעיני כל ישראל.

לכאורה, למה צריך להגיע למשה רבינו? אפשר להגיד סתם שיחה יפה על העניין שלא להגיד כוחי ועוצם ידי. מצד השני, אם היום ישאלו – כוחו ועוצם ידי של מי עשה את החיל הזה? מי כאילו הכי פה בזכותו זה קרה? למי יזקפו בסוף את כל מה שקורה? באופן הכי פשוט זה ביבי. בסוף הוא מי שעומד מאחורי כל הדברים, אם אנחנו כנים.¹⁹

מה זה עושה שכל העסק כאן מסתובב סביבו? אם ההצלחה מתפזרת להרבה אנשים, יש שני דברים: גם יש הרבה שותפים, וגם ההצלחה הופכת להיות פחות ממשית, ההצלחה עצמה נהיית כאילו פחות משמעותית. למה? ברגע שיש כתובת להצלחה, ההצלחה הופכת להיות חדה מוגדרת ומסוימת.

עכשיו, ברור שאם לא היה ערוץ 14, אם לא היה סמוטריץ', אם לא היה בן גביר, אם לא היתה כל היהדות החרדית שהחזיקה אותו, הוא לא היה מצליח. אבל במובן הזה שבסוף אפשר להגיד "הוא" לצורך זה שאני יוכל להגיד משהו מאוד חד ובהיר, שזה מתנקז לשם, זה שהמציאות המעשית מתנקזת למישהו אחד זה נחמד, זה גם קל.

זה גם בומבה שהוא חטף בעסק הזה, ועיקר השנאה של השמאל כלפיו היא משום שהוא מאפשר לגדילה של הציבור החרדי. ולהפוך להיות פה הקובע והדומיננטי. מבחינתם הוא זה שגורם לשינוי הזה. הם אנטי משיחיות, ומבחינתם הוא משיחיסט. כמו שבחב"ד קשה לאנטי משיחיסט להסתדר עם משיחיסטים כך לשמאלני קשה להסתדר עם ביבי. הוא לוקח את המדינה למקום שהיא תהיה חרדית לא ריאלית לא הגיונית. הוא החליט שהוא בונה גוש ימין חרדי ונותן לזה כל כך הרבה כח, במקום לבנות גוש מרכז. את האסטרטגיה הזו הוא המציא, להיות לא ראש מפלגה אלא ראש גוש. הוא סימן את הגוש, "זה מבחינתי הגוש". ומשתגעים מזה.

¹⁹ שאלה: הוא גם גרם לכל הבאלגן, אז יש לו הרבה שפלות מזה. תשובה: ננתח קצת את ביבי, זה יעזור לנו פה: אפשר להגיד שיש לו הרבה שפלות בגלל שהוא זה שיצר את הבעיה. אבל אפשר להגיד שיש לו עוד שפלות, מול עולם התורה, כמה שזה נשמע מוזר.

אני אסביר באופן פשוט למה: הוא בתור בחור, על מה הוא התחנך? הוא לא ציפה שבחיים שלו הוא יוביל את עם ישראל למקום כזה שעולם התורה הופך להיות עוד מעט דומיננטי כל כך. הוא חשב שיהיה ברור שמה שיוביל זה החילוניות. פתאום להגיד שהחילוניות לא מובילה את הרוח של עם ישראל זה שפלות בשבילו. זה לא כזה קל.

אז זה שגם המציאות שאסור להגיד "כוחי ועוצם ידי" צריכה להיות ממשית, זה לא צריך להשאיר באוויר אלא זה צריך להיות משהו שהעיניים מסתכלות אליו – לא בגלל שיש רק בן אדם שאומר שאסור להגיד "כוחי ועוצם ידי", לא! מה פתאום! יש הרבה אנשים שאומרים לא להגיד "כוחי ועוצם ידי" כמו שיש הרבה יהודים שגורמים שעם ישראל יעבור את המלחמה הזו בצורה כמה שיותר טובה, יש המון אנשים שבזכותם לא אומרים כוחי ועוצם ידי וזה מתקן את המציאות – אבל בכל זאת אם אני רוצה שבאמת באמת זה מה שיעמוד לי מול העיניים ושזה יהיה מוחשי לי כמו המציאות הגשמית, אז אני רוצה שזה יהיה מאוד ממשי, אני צריך שזה יהיה מרוכז. שזה יפנה למקום אחד, ואז זה הופך להיות ממשי יותר.²⁰

ומה הכוונה שזה מרוכז במקום אחד? שיש מישהו שנושא את זה, יש מישהו שדובר את זה, משהו שמחולל את הדבר הזה שלא להגיד כוחי ועוצם ידי, וה'לא להגיד' הזה הוא נותן כוח ממשי בפועל לכל הדברים הטובים שמתחוללים פה.

זה שאני רוצה דווקא לעשות את זה, בא לי, בא לי שיהיה ראש ממשלה חזק יציב שמצליח לנהל את העסק הזה. ובא לי שיהיה מישהו שהוא ינהיג את הדבר הזה שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי והוא אומר את זה מספיק טוב וזה נהיה מספיק מוחשי, נהיה מספיק ממשי זה שהוא אומר את זה. להגיד שזה יותר קובע זה מייצר תחרות – מי יותר אחראי לזה שיש פה דברים טובים. בא לי להתחרות על זה. וזה חשוב לי להתחרות על זה.

עוד פעם, זה משפט שנשמע אבסורדי. אני קורא את זה ומשפשף את העיניים. חוץ מזה שזה לא ריאלי, אחד לא עשה כלום לכאורה ואומר הכל בזכותי נשמע לי הרבה יותר גרוע. איך הוא חושב דבר כזה בכלל? אם היית עושה משהו, מילא. אבל הוא רוצה להתחרות מי יותר ממשי פה ומי יותר מוביל, האם הכוחי ועוצם ידי או שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי זה מה שמוביל פה? מה יותר מוביל את

בעצם, היא בנויה בצורה כזאת שיש לה מרכז. אם זה לא מתוקן זה יוצר "כוחי ועוצם ידי", אם זה מתוקן אז מתברר שזה שאסור להגיד "כוחי ועוצם ידי" זה מה שמנקז את הכל.

²⁰ העולם בנוי בצורה כזאת שהוא מתנקז. כשאני מסתכל על המציאות, איך המציאות בנויה? שכל המציאות מתנקזת בסוף למקום אחד. זה לא במקרה שזה קורה. זה שהמציאות היא בנויה ככה זה משהו

המציאות? מה יותר מתקן את המציאות? מה יותר גורם שהמציאות תהיה מתוקנת? האם זה שאני אומר כוחי ועוצם ידי שנילחם כמו שצריך או זה שנגיד שאסור להגיד "כוחי ועוצם ידי" זה מה שיתקן את המציאות זה מה שיוביל את התיקון של המציאות.

השאלה באמת מה אתה חושב שמתקן את המציאות. הוא רוצה שזה יהיה ממשי, שאני בסוף אגיד – זה יותר מזה, שככה אני אתסכל על המציאות. שבמקום להסתכל בחדשות אני אסתכל יותר למה זה בזכות משה רבינו.

נגיד את זה עוד יותר קרוב אלינו: אם אני מסתכל בחדשות זה בעיקר בעיקר סקרנות (כי אני לא יכול באמת לעשות משהו, אלא אני רוצה לדעת מה קורה) אבל זה מייצר שאני מייחס למציאות המון המון חשיבות. עולם התורה (לפחות אלה שיושבים ולומדים) לא שומע הרבה חדשות וזהו, את ה"סור מרע" הם עושים, אבל אומר הרב יצחק אני לא רוצה רק את ה"סור מרע" אני רוצה גם את ה"עשה טוב", מה ה"עשה טוב" זה שיגידו שזה מכריע פה את הדברים הטובים יותר מאשר זה. האמירה שאסור להגיד "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה" זה מה שתיקן את המציאות וגרם לה להיות טובה יותר מאשר כל ההנהגה של המציאות בכלל. זה מה שהוא רוצה להגיד. אני רוצה להתחרות על זה.

עכשיו מה אתה עושה? כמו שאנשים מחליטים שהם תומכים בראש הממשלה²¹, כאילו אותו דבר פה, אתה צריך להחליט שאתה רוצה להגיד שלהגיד שלא להגיד "כוחי ועוצם ידי" זה יותר חשוב יותר חזק ויותר עיקרי בשביל הפיקוח נפש שיש פה היום יותר מאשר לחזק את ביבי, זה יותר חשוב.

לעשות את זה, והיה לו קשה מאוד אז המון אנשים עשו הפגנה תמכו בראש הממשלה. כלומר שמה הם חושבים? שאמנם זה תלוי בראש הממשלה מצד אחד, אבל מצד שני זה גם תלוי בהם, אם הם יתמכו בו, הוא לא יכול לבד.

²¹ יש הפגנות לתמוך בראש הממשלה, הוא מינה ראש שב"כ ולא נתנו לו כל כך למנות אותו. היום בשעות האלה בדיוק פקע מינויו של ראש השב"כ שהיה אשם בכל המחדלים שהיו פה, הוא הלך (ברוך שפטרנו), וראש הממשלה רצה

אז זו תחרות, בינתיים אנחנו מפסידים, ברור שאנחנו מפסידים. אבל אם היינו מצליחים לנצח בזה אז זה אומר שההנהגה הופכת להיות אחרת. שמה ההנהגה? ההנהגה היא שהקב"ה צריך להנהיג אותנו ולא שאנחנו פועלים.

כדי להגיד את זה טוב זה לא להגיד שלא צריך צבא וכו', הרב יצחק הוא לא כזה, הוא לא אומר שלא צריך צבא. הוא אומר שצריך, כדי שיהיה למה לסרב... כדי למלאות את הפקודות שכן צריך.²² אבל עדיין הוא חושב שהעיקר הוא להגיד שאסור להגיד כוחי ועוצם ידי. שזה מה שמוביל פה את העסק. עכשיו אם אתה מצליח לצבור לזה הרבה חיילים אתה מצליח ליישר את המציאות, אתה מצליח לעשות שהמציאות תהיה כלי טוב לכך שהקב"ה יהיה נוכח בה.

יצא מזה, ובגלל הניסיון שלו הגיעו מפקדים מקורס, והוא בתור חייל מינו אותו להיות מפקד על המפקדים שהגיעו עכשיו מהקורס. עלה לגדולה, קפץ למקום גבוה יחסית. נלחם אחרי זה הרבה. מאוד התפלאתי שהברכה בנחיצות כזאת, שיחזור להילחם יותר ממה שנלחם עד עכשיו. אז זה לא שהרב יצחק לא רוצה.

²² יש לי אחיין שנפצע במלחמה. כשהוא נפצע אמרתי לרב יצחק את השם שלו, אז הוא אמר לי על המקום – שיחזור בבריות איתנה ושיצליח לחזור למלחמה ביתר שאת וביתר עז. והכל התקיים. הפציעה הייתה מאוד קשה, כפסע בין זה למוות, הרסיס ישב קרוב למוח. בסוף הוא

שו"ת בעבודת ה' בישיבת דורשי יחודך

המלחמה באיראן

ביום רביעי כ"ב בסיוון, שיעור השו"ת הקבוע בישיבת דורשי יחודך הוקדש כולו ליחס למלחמה באיראן. אע"פ שכבר המאמר המרכזי נסוב סביב המלחמה, בשו"ת התבארו נקודות אחרות. מומלץ ללמוד את שני המדורים.

פתיחה

היום בערב, כ"ג סיון, זה היום שקשור במגילת אסתר שנשלחו האיגרות שהיהודים יכולים להילחם בגויים. ביום הזה כתוב שליהודים היתה "אורה ושמחה וששון ויקר". שנזכה גם השנה... אחרי כל כך הרבה שנים, אירן הייתה אותיות "נירא", הייתה יראה מהם, ועכשיו תהיה אורה ושמחה וששון ויקר. יהפוך להיות במקום יראה מהם ליראה מהקב"ה. כמו שכתוב במגילה "כי נפל פחד היהודים עליהם", ו"כי נפל פחד מרדכי".

כתוב בחסידות יותר מזה, שהיראת שמים, הפחד שיש ליהודי מהקב"ה, הפחד שהיה למרדכי מהקב"ה נופל גם עליהם. שנזכה שכל היראה שהייתה נפולה תהפוך להיות יראת שמים, וממילא יהפכו לכאלה שמטילים אימתה ופחד על כל הגויים, "כי נפל פחדם על כל העמים".

עוד דבר יפה כתוב שפרס תשלוט עד ביאת המשיח, וכשהיא תגמור נזכה לביאת המשיח במהרה בימינו.

שאלות

שאלה: איך לא נכנסים בעקבות המצב לכחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה?

ועוד, נשמח להסבר קצת בדבריו של הרב יצחק (במסר שנשלח ביום שישי, הובא ונתבאר במאמר 'המלחמה באיראן – טוב להודות לה' בעמ'), מה הוא התכוון להגיד?

ומה העבודה המיוחדת שנדרשת מאיתנו בתקופה הזו?

תשובה:

נסביר קצת למה יש הבדל גדול בין מה שהיה במלחמת ששת הימים לבין מה שיש היום, למרות שיש הרבה אנשים שמנסים להשוות. יש קוי דמיון. ההבדל הוא שאחרי ששת הימים היה הרבה כוחי ועוצם ידי והיום לא בדיוק ככה. ננסה להסביר למה זה ככה:

לפני מלחמת ששת הימים, עם ישראל, כהמשך להתעוררות שלו מהזמנים בו הוא היה משועבד לגמרי מהגויים, הוא הצליח לפרוץ עוד קצת למעלה. לא הייתה לו עצמאות בכלל לא היה לו קיום גשמי שהוא היה אחראי על עצמו, ובמלחמת שש הימים הוא הצליח בזה הרבה. ואיך שהוא הצליח בזה הרבה מיד המשמעות של זה הייתה "כוחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה".

ומה שזה גרם, למלחמת יום כיפור שכידוע שמרוב כוחי ועוצם ידי חשבו שכל העולם מפחד מאיתנו ואין ממה לחשוש וכו' ועוד פעם נפלנו למצב מאוד מסוכן ומאז מלחמת יום כיפור כל הכוחי ועצם ידי הביא אותנו עד לשמחת תורה תשפ"ד, שהכל מכוחי ועוצם ידי.

נגיד את הדברים בהסתכלות מזווית מסוימת: מקודם מי שהקים את המדינה הוא הרגיש שהוא אוזח בשלטון והוא דיבר הרבה על עצמאות, והיהדות המסורתית דיברה על זה שצריך לחיות בצילם של הגויים. ועכשיו זה התחיל להתהפך. כל ה"כוחי ועוצם ידי" נהיה מתורגם בצורה מוזרה ומופלאה לכך שצריך לחיות בצילם של הגויים. להקטין עצמנו, להגיע להסדרים מדיניים, להיכנע, לא למרוד באומות. כל מה שהיהודים אמרו במשך אלפיים שנה, דווקא האנשים שעניינם שנעמוד כאילו עצמאיים הם הכי הרבה מחזיקים מזה שעלינו להיות עוד יותר ועוד יותר כנועים לגויים. המציאו כל מיני סברות או שזה "הכח שלנו" או שזה "המוסר שלנו" או שזה ההישרדות שלנו כל אחד לפי עניינו. אבל אלו שעניינם היה להגיד כוחי

ועוצם ידי הם אלו שאמרו שצריך להיכנע לגויים. ודווקא היהדות המסורתית בגדול יותר החזיקה שמול הגויים צרי להיות בעמדה יותר תקיפה.

מה שקרה עכשיו הוא שהצליחו, בגלל שהפסיקו להגיד שצריך להיכנע לגויים, אין פה הצלחה מסחררת במיוחד בשונה מהעבר אלא יש כאן החלטה ש"די, אנו מפסיקים לעשות נזקים לעצמנו". וקשה להגיד "כוחי ועוצם ידי" על כך שאנו מפסיקים לעשות נזקים לעצמנו. בששת הימים הרגישו שמה שאלפיים שנה לא הצליחו לעשות כעת אנו מצליחים לעשות, ועכשיו בעיקר מרגישים שמתחילים להתנהג נורמלי ומפסיקים להזיק לעצמנו. היום עיקר הדיבור הוא לא להיכנע לציר הרשע, לרשעות.

העבודה שלנו בתקופה זו

הסוגיה העיקרית שהולכת להיות בעם ישראל היא לא מה שאנו עושים מול הגויים אלא אנו מה אנו עושים כיהודים. פה אין כוחי ועוצם ידי, כי להיות יהודי זה להתפלל וללמוד ולעבוד את ה'. אמנם גם על כך אפשר לומר כוחי ועוצם ידי, אבל זה מובנה שברור שהמאור שמה מחזירן למוטב.

לכן אם שואלים מה יש היום לעשות, אז זכינו היום שאת השטויות אנחנו פחות עושים, ממילא יש פחות בעיות של התנגדות שצריך להתעסק איתם, ובאופן פשוט מה שבעיקר נשאר הוא שאנחנו עם עצמנו צריכים להתעסק. וזה באמת הרבה יותר קשה והרבה יותר מסובך.

הרבה יותר קשה למצוא חיות בתוכנו בלי מנגד שמנגד אלינו (כפי שדובר הרבה בשנה שעברה). אדם שמוסר את הנפש בגלל שצריך להגן על עם ישראל הוא מגיע למדרגות מאוד גבוהות, אבל אם אותו אחד היה צריך להגיע למדרגות הללו של מסירות נפש ממש רק מעבודה עצמית בלי מנגד זה הרבה יותר קשה. כמו שכתוב בחסידות שבלי מנגד מאוד קשה לעבוד.

לשם כך יש לנו מה שהרב יצחק מדבר עליו הרבה שנים, על שפלות, שהאדם מרגיש שעכשיו אני צריך לראות מה אני עושה עם עצמי. עיקר מה שעם ישראל צריך להרגיש הוא לא שאני יותר חזק מול כולם אלא אני יותר שפל מכולם. אני יותר עבד של ה' מכולם. ה' מחייב אותי יותר מצוות, אני יותר יודע להגיד שאין לי

כלום בחיים מעצמי וכל התוכן של החיים שלי הוא רק זה שה' יעזור לי ואני רק רוצה להתגעגע אל ה'. וזה מה שאנחנו צריכים להיות בו.

שנזכה שזה יהיה האווירה הכללית, מה שינצח על כל עם ישראל.

היום מי שמנצח על עם ישראל הוא מי שאומר שמאוד חשוב לדאוג לקיום של המדינה. יש לעם ישראל זכות קיום ואני שליח לעניין הזה לגמרי. אבל זה לא מספיק. העיקר הוא שנהיה עם ישראל ולא שנהיה שלוחים להיות קיימים אלא שהקיום יגיד גם מהו הקיום שלנו, והקיום שלנו הוא להגיד שאנו מרגישים שבלי חיות מה' אין לו שום משמעות אנו דלים וריקים לגמרי. ולכן אנחנו כאלה שמרגישים שאין לנו שום עצמאות. אנחנו מחפשים את הכח מהקב"ה שהוא ייתן לנו כח.

שנזכה...

האם טוב לדבר על פרטי ההצלחה במבצע

שאלה: אם יושבים ומספרים את פרטי המבצע המורכב כמה היה מוצלח או מערכות ההגנה כמה מתוחכמות ומוצלחות. אם זה טוב או לא. או איך לעשות את זה טוב?

תשובה: השאלה למה עושים את זה. אם למשל אני מאוד מתעניין להיות בתעשייה האווירית כשאני אהיה גדול, או להיות במקומות שחושבים איך להילחם באויבים – זה נחמד. אם אני חושב שזה מושך אותי כי אני חושב איך עם ישראל יותר חכם מהעם האיראני, גם יש הרבה תחומים אחרים, מישהו אמר לי שיהודים שקיבלו פרס נובל יש מאות אבל איראנים יש רק שניים, שנלחמו בשלטון אז קיבלו פרס נובל לזכויות אדם. עם ישראל הוא חכם, אך עיקר החכמה היא "כי היא חכמתכם ובינתכם לעיני העמים", לשם אמורה לכוון החכמה שלנו.

דיברנו בעבר על כך שעל חכם מאומות העולם מברכים שנתן מחכמתו לבשר ודם. ועל יהודי תלמיד חכם שחלק מחכמתו ליראיו. אבל על יהודי פיזיקאי גדול לא מברכים כלל. כי אצל יהודים העיקר הוא הקשר עם הקב"ה, ולכן לפי הרבה פוסקים לא ניתן לברך על יהודי על כך שיש לו חכמה של פיזיקה.

באמת זה שהגענו למצב שאנו צריכים את התחכומים הללו הוא רק בגלל שהכנסנו עצמנו לצרות בגלל כוחי ועוצם ידי. אם היינו מתנהגים בענוה כלפי המתנות שה' נתן לנו לא היינו מכניסים עצמנו לכזה סבך. לא היינו נותנים לכל הרוע הזה לגדול כל כך הרבה.

נתנו לרוע לגדול גם כי חשבנו שאנחנו לא אמורים להיות קשורים לקב"ה אלא עם ככל העמים. וגם כוחי ועוצם ידי. אז השילוב שאין את הקב"ה וגם יש את עצמנו חזק זה מה שגרם לכל הצרות הללו.

להגיד שהדברים המתוחכמים הם אלו שהצילו אותנו – זה תמיד היה לנו. להיפך, כל הדברים המתוחכמים שיש עליהם הם נסמכו כשסיבכו את העניינים. על סמך מה סיבכו את העניינים? אמרו נסתדר, יש לנו תחכום כזה ותחכום כזה. בעצם אתה מסתכל ומשבח את מה שגרם לכל הצרות.

לפני הרבה שנים נפטר ראש החטיבה היהודית בשב"כ, ביקר פה בישיבה הרבה פעמים, היה בקשר ארוך שנים עם איתנו קשר מאוד מפותל אבל קשר. קראו לו אבי זיתוני ז"ל. הוא נקלח מהעבודה במחלקה הערבית והעבירו אותו למחלקה היהודית כדי שיהיה ראש החטיבה כדי שתהיה יותר נורמלית. הוא היה איש ימין (לאפוקי מרוב מה שיש שמה), הוא היה נחשב איש ימין ומסורתי קצת. היה בינינו קשר ארוך, אז כשדיברנו פעם הוא אמר: אני מדבר איתך בתור ראש החטיבה היהודית אבל עד לפני כמה חודשים הייתי לוחם אצל הערבים, מה אתה אומר על זה. אמרתי לו תשמע ברגע שאתה משקיע כל כך הרבה את הראש באיך למנוע את הפיגוע שתי דקות לפני שהפיגוע קורה אז אתה קולט מה מעצים את הרע, אני לא כזה מחזיק מזה. נחמד שאתם מוכנים למסור את הנפש, לא לוקח לכם את הזכויות, אבל קשה לי להתפעל מזה. אתם מסבכים את העסק מאוד.

אם הצליחו לעשות מבצע ביפרים, הכוונה שסמכו שנים על גבי שנים על התחכום במקום להילחם בצורה נורמלית במשהו רע. אמרו מקסימו נעשה מבצע ביפרים או משהו אחר. לכן בחשיבה כללית צריך להיות מאוזנים, לשים לב. אם אתה רוצה להבין איך עושים דברים מתוחכמים, אז יש הרבה דברים מתוחכמים.

היד החזקה של ה'

שאלה: אז מה הרב יצחק התכוון בגילוי דעת כשהוא מתייחס למבצע כ"ד החזקה?"

תשובה: זה שהרב יצחק מסתכל על כך שזה יד חזקה זה לא כי הוא מייחס כל כך הרבה חשיבות לתחכומים, לא תשמע אותו בא ואומר או כותב הצליחו לייטר הצליחו עם ביפרים זה לא מעניין אותו. לפחות אני לא ראיתי שזה מעניין אותו כל כך. אולי קצת משעשע. אבל זה לא היד החזקה.

עיקר היד החזקה הוא להגיד שזה שה' יותר נמצא, יש יותר נוכחות של ה' היום במלחמה מאשר מה שהיה במלחמת ששת הימים. בששת הימים היה יותר בתור מקיף והיום יותר בתוך התודעה הפנימית של הלוחמים עצמם. אז זה היה אוריה מאוד כללית, של אפוריה, אבל מי שתפס את המושכות חזק היה בדיוק בתודעה הפוכה. והיום אפילו ראש הממשלה נמצא במקום אחר. מדבר הרבה יותר על אמונה, הרבה יותר מזוהה עם הצד המאמין של המפה הפוליטית באופן שהוא מוכן לשלם על זה מחירים. אפשר להגיד שמרוויח, ואפשר להגיד שמשלם מחירים.

שאלה: ראש הממשלה חושב שזה אמיתי כשהוא מדבר על אמונה? או שפשוט הוא משדר על הגל שהציבור מחפש?

תשובה: חצי אמיתי. מצד אחד הוא חושב שזה הציבור ולכן אין לו בעיה ללכת עם זה כי זה האג'נדה שלו ללכת עם מה שהציבור. ומצד שני הוא לא חושב שצריך להיות חרדי עכשיו.

שאלה: כשהוא הלך לכותל לפני המבצע זה יח"צ?

תשובה: לא, זה מתאים לו.

שאלה: מה הרב יצחק מתכוון כשאומר שהיד החזקה מתלבשת במשה שבדור?

תשובה: שיש יד חזקה של ה', ועיקר החידוש הוא שהיא מתלבשת במשה שבדור. ועל זה כבר העברנו על כך שיעור של שלוש שעות ביום ראשון השבוע (ראה באריכות במאמר "המלחמה באיראן – טוב להודות לה").

